

Rapport 2023/02 | For Koronautvalget

En samlet oversikt over økonomiske støttetiltak under koronapandemien

Andreas Stranden Hoel-Holt, Anita Einarsdottir

Dokumentdetaljer

Tittel	En samlet oversikt over økonomiske støttetiltak under koronapandemien
Rapportnummer	2023/02
Forfattere	Andreas Stranden Hoel-Holt, Anita Einarsdottir
ISBN	978-82-8126-614-8
Prosjektnummer	22-HVE-15
Prosjektleder	Haakon Vennemo
Oppdragsgiver	Koronautvalget
Dato for ferdigstilling	1. februar 2023
Kreditering forsidefoto	Stortinget
Tilgjengelighet	Offentlig
Nøkkelord	Offentlig økonomi, skatter, koronapandemien, kartlegging

Om Vista Analyse

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med vekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgivning og forskning. Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd. Vista Analyse er vinner av Evalueringsprisen 2018.

Våre medarbeidere har meget høy akademisk kompetanse og bred erfaring innenfor konsulentvirksomhet. Ved behov benytter vi et velutviklet nettverk med selskaper og ressurspersoner nasjonalt og internasjonalt. Selskapet er i sin helhet eiet av medarbeiderne.

Forord

Rapporten *En samlet oversikt over økonomiske støttetiltak under koronapandemien* er utarbeidet for Koronautvalget.

Rapporten er en kartlegging foretatt med begrensede ressurser i desember og januar 2022-23. Den er ikke innledet med et analytisk sammendrag. Det er etter avtale med oppdragsgiver.

1. februar 2023

Haakon Vennemo
partner
Vista Analyse AS

Innhold

1	Innledning	8
1.1	Beskrivelse av oppdraget	8
1.2	Informasjonskilder og metode	8
1.3	En sammenligning av størrelsen på tiltakene	10
2	Tiltak rettet mot næringslivet	13
2.1	Midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall (kompensasjonsordningen)	13
2.2	Lønnstilskuddsordningen	15
2.3	Tiltak som midlertidig reduserer arbeidsgivers lønnskostnader	18
2.4	Endringer i skatte- og avgiftsregler (herunder utsettelse)	20
2.5	Garanti- og låneordninger til næringslivet (ekskludert luftfart)	24
2.6	Tiltak rettet mot samferdsel (ekskludert luftfart)	27
2.7	Tiltak rettet mot luftfartssektoren	28
2.8	Tiltak rettet mot reiselivsbransjen	32
2.9	Midlertidige endringer i petroleumsloven («oljeskattapakken»)	33
2.10	Støtte til gründere, vekstbedrifter og FoU	34
2.11	Midlertidig lov om rekonstruksjon	35
2.12	Mat, fiske og landbruk	35
2.13	Støtte til kompetansehevingstiltak	35
2.14	Andre tiltak for næringslivet	36
3	Tiltak for å motvirke inntektsbortfall for personer	37
3.1	Inntektssikring ved tap av arbeid og egen eller barns sykdom	37
3.2	Tiltak for studenter og lærlinger	41
3.3	Andre tiltak rettet mot personer	42
4	Kultur, idrett og frivilligheten	43
4.1	Kompensasjons- og stimuleringsordninger for aktører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet	43
4.2	Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer	44
4.3	Tilskudd til andre institusjoner som ikke dekkes av kompensasjonsordningen	44
4.4	Krisefond for utøvende kunstnere	45
4.5	Midlertidig stipendordning under Statens kunstnerstipend	45
4.6	Andre tiltak til kultur, idrett og frivillighet	45
5	Utdanning og sårbare grupper	47
5.1	Støtte til utdanningssektoren	47
5.2	Støtte til innvandring og integrering	49
5.3	Støtte til barn, unge og andre sårbare grupper	49
6	Støtte til fylkeskommuner, kommuner, samt statlig forvaltning	52
6.1	Økning i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner	52
6.2	Kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikken	53
6.3	Kommunal kompensasjonsordningen for lokale virksomheter	54
6.4	Økt støtte til mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling i kommunene	55
6.5	Økt bevilgning til statlig saksbehandling og forvaltning av statlig eierskap	55
6.6	Bygg- og vedlikeholdstiltak	55

6.7	Andre tiltak	56
7	Pengepolitikk og kredittmarkedstiltak	57
7.1	Endringer i styringsrenten	57
7.2	Reduksjon av motsyklisk kapitalbuffer	58
7.3	Midlertidig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	58
7.4	Andre tiltak	59
8	Internasjonale tiltak	60
8.1	Økonomiske tiltak og virkemidler	60
Vedlegg:		73
A	Statsbudsjettet 2020	74
B	Statsbudsjettet 2021	75
C	Statsbudsjettet 2022	76
D	Løpende proposisjoner	77
E	Rapporter om koronapandemien	82

Figurer

Figur 1.1	Samlet oversikt over økonomiske tiltak i forbindelse med koronapandemien	12
Figur 2.1	Kompensasjonsordningen for næringslivet: Utbetalt per periode	14
Figur 2.2	Kompensasjonsordningen for næringslivet: Utbetalt støtte, akkumulert	14
Figur 2.3	Fordelingen av totalt utbetalt lønnsstøtte over tid	18
Figur 2.4	Tidslinje over endringer i skatter og avgifter, fra revidert nasjonalbudsjett 2021	23
Figur 2.5	Nøkkeltall om lånegarantiordningen	26
Figur 2.6	Innvilget beløp, fordelt på bedriftstype, per uke. Kumulative serier.	26
Figur 2.7	Tiltak for luftfarten frem til januar 2021 (fra RNB 2021)	28
Figur 7.1	Styringsrenten under pandemien	57
Figur 8.1	Andel ansatte med støtteordning pga. permittering/deltidsarbeid, 2019.4-2021.3	63
Figur 8.2	Kompensasjonsordninger for faste kostnader -2020	63

Tabeller

Tabell 1.1	Samlet oversikt over økonomiske tiltak i forbindelse med koronapandemien, mrd. kroner	11
Tabell 2.1	Stortingsproposisjoner om kompensasjonsordningen for næringslivet	13
Tabell 2.2	Kompensasjonsordningen for næringslivet: Omfanget av tiltaket	15
Tabell 2.3	Stortingsproposisjoner om lønnstilskuddsordningen	16
Tabell 2.4	Lønnsstøtte: Omfanget av tiltaket	17
Tabell 2.5	Myndighetenes saksbehandling: Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter	25
Tabell 2.6	Myndighetenes saksbehandling: Midlertidig oppheving av flypassasjeravgiften	29
Tabell 2.7	Myndighetenes saksbehandling: Garantiordningen for luftfartsselskaper	30
Tabell 7.1	Myndighetenes saksbehandling: Statens obligasjonsfond	58
Tabell 8.1	Tiltak rettet mot næringslivet og husholdninger	61
Tabell 8.2	Oversikt over hovedkompensasjonsordninger og tiltak	65
Tabell 8.3	Estimerte totalbeløp for støtteordninger for virksomheter	66
Tabell 8.4	Kompensasjonsordninger for private virksomheter. Mars 20 – september 21	67
Tabell 8.5	Finanspolitiske tiltak som prosent av landets BNP i 2020	67

Tekstbokser

Tekstboks 1.1	Mer om ulike typer proposisjoner, og prosessen rundt statsbudsjettet	10
Tekstboks 8.1	Overordnet beskrivelse av ordningene for kompensasjon til ansatte	62
Tekstboks 8.2	Pengepolitiske tiltak i de nordiske landene.....	71

1 Innledning

1.1 Beskrivelse av oppdraget

Koronautvalget ønsker å få utarbeidet en oversikt over alle økonomiske støttetiltak som har blitt innført under covid-19-pandemien i Norge. Informasjon om iverksatte økonomiske tiltak er offentlig tilgjengelig, men spredt over en rekke ulike kilder. Koronautvalget ber om å få denne informasjonen samlet, bearbeidet og fremstilt i en rapport som skal inngå som et underlagsdokument til utvalgets utredning.

Rapporten skal dokumentere omfanget, innretningen og utviklingen av støtteordningene, samt dokumentere tidligere rapporter om økonomiske støttetiltak i Norge. Den skal være deskriptiv, og ikke vurdere eller drøfte effekten av de ulike tiltakene. Den skal ikke inkludere helsetiltak, men kun økonomiske tiltak ment å avbøte konsekvensene av pandemien og smittevernstiltakene. Dermed vil Norges økonomiske internasjonale bidrag til bekjempelse av pandemien også ekskluderes fra oversikten. Videre skal rapporten kun gi oversikt over nasjonale tiltak, ikke økonomiske støttetiltak i lokal regi.

Utvalget ønsker også informasjon fra andre land om tilsvarende økonomiske tiltak med samme målgruppe. Landene som nevnes er Danmark, Sverige og Finland. Dette skal være en enklere fremstilling, med hovedvekt på hvilke tiltak som ble innført, når de ble innført og hvor lenge tiltakene varte. Rapporten skal ikke sammenligne antall støttede foretak per land.

Rapporten skal presentere oversikter over både kvantitativ og kvalitativ informasjon. Eksempler på kvantitativ informasjon er størrelsen på tiltakene, antall mottakere, oppstartsdato og varighet. Eksempler på kvalitativ informasjon er kategorisering av tiltak og en gjennomgang av hvordan formålet med tiltakene ble kommunisert av myndighetene, samt hvordan tiltakene var ment å fungere og hvem de var ment å treffe.

1.2 Informasjonskilder og metode

Det er stortingsproposisjonene som er denne rapportens hovedkilder. Stortingsproposisjonene inneholder regjeringens forslag til bevilgning eller lov. I disse redegjør regjeringen for behovet for og formålet med tiltaket, hvordan tiltak bør utformes og hvor mye som eventuelt bør bevilges. Andre kilder, som er brukt i mindre grad, er regjeringens pressemeldinger og nyhetssaker, komitéinnstillinger fra Stortinget, mediasaker og rapporter. I tillegg har følgende offentlige innsynsløsninger vært relevante:

- Regjeringen sin [statistikkbank for næringspolitiske virkemidler](#).
- Brønnøysundregistrene sin [innsynstjeneste for tildelinger av tilskudd fra kompensasjonsordningen for næringslivet](#).
- Skatteetaten sin [innsynstjeneste for vedtak om tildelt tilskudd fra kompensasjonsordningen for næringslivet](#).
- Skatteetatens [innsynstjeneste for hvem som har fått lønnsstøtte](#).
- Eksfin sin [innsynstjeneste for den statlige lånegarantiordningen](#).

Forslagene fra regjeringen i proposisjonene må behandles og vedtas av Stortinget, med eventuelle endringer, før forslaget kan tre i kraft. Vanligvis behandles proposisjonen av den relevante komiteen på Stortinget. Komiteen avgir deretter sin innstilling, før saken går til votering, sammen med eventuelle løse forslag foreslått under saksbehandlingen.

Iblant vil Stortinget gjøre en annen vurdering enn regjeringen, og vedta enten en større eller lavere bevilgning enn opprinnelig foreslått. Dette var særlig relevant i pandemiens tidligste faser. Videre har regjeringene under pandemien vært mindretallsregjeringer, som har gjort at de må søke flertall sammen med andre partier for å få vedtatt sine forslag. Dette har også ført til forskjeller mellom forslag og vedtak.

Proposisjonens side på regjeringen.no vil inneholde en lenke til Stortingets saksbehandling av proposisjonen, hvor man finner detaljer om endringer sammenliknet med proposisjonen. For å avgrense rapportens omfang inkluderer vi generelt ikke disse detaljene, men det er noen unntak.

Under pandemien ble det foreslått og vedtatt bevilgninger på et ekstraordinært usikkert grunnlag. Med ny informasjon om smitteutvikling og behov blir disse bevilgningene ofte redusert eller økt i senere proposisjoner og innstillinger. Dermed er ikke den opprinnelige bevilgningen en sikker kilde for hvor mye støtte som faktisk ble utdelt under tiltaket. Nysalderingen av statsbudsjettet som foretas mot slutten av hvert år er sammen med Statsregnskapet (Meld. St. 3) de sikreste kildene til hva som faktisk ble benyttet under hver post i statsbudsjettet. Imidlertid vil det under en enkelt post være samlet både flere koronatiltak og andre ordinære bevilgninger, noe som gjør det vanskelig å identifisere endringene i hvert enkelt tiltak. I den grad dokumentene nevnt over inneholder oversikter over koronatiltak, er disse aggregerte størrelser der flere mindre tiltak i samme kategori er samlet på én linje (f.eks. tabell 1.1 i Prop. 56 S (2020–2021)). Derfor vil en komplett oversikt over endelig bevilget og benyttet sum for hvert enkelt tiltak være utenfor rammene av denne rapporten. En aggregert oversikt over de økonomiske støttetiltakene gis i Tabell 1.1.

Oversikten i denne rapporten dekker støtteordninger, altså de ordningen som er tenkt å medføre en netto utbetaling eller et netto provenytap for staten. Koronapandemien medførte at flere poster i statsbudsjettet ble redusert blant annet på grunn av redusert aktivitet i enkelte sektorer, og på grunn av omdisponering mellom poster i statsbudsjettet¹. Slike reduksjoner av poster på statsbudsjettet er generelt ikke med i oversikten. Vi inkluderer imidlertid noen bevilgningsreduksjoner på poster som var ment å være koronatiltak.

Kun tiltak og poster der konsekvenser av koronaviruset er gitt som eksplisitt begrunnelse er inkludert, både direkte og indirekte årsaker. Tiltak som vil kunne tenkes å ha positive konsekvenser for rammede grupper, men der bevilgning eller lovendring ikke begrunnes i virusutbruddet, er utelatt.

De høyeste detaljnivået i oversikten er for de største støttetiltakene, samt for tiltak fra pandemiens første år.

Hovedkapitlene i rapporten er sortert på mottaker av tiltak, med ett underkapittel per type tiltak. I omtalen av hvert tiltak er gjennomgangen kronologisk.

¹ For eksempel, lavere tilgang til uføretrygd fra arbeidsavklaringspenger blant annet som følge av koronatiltaket om forlengelse av maksimal stønadperiode for arbeidsavklaringspenger.

Tekstboks 1.1 Mer om ulike typer proposisjoner, og prosessen rundt statsbudsjettet

Endringer i statsbudsjettet etter at budsjettet er vedtatt kommer enten samlet i **revidert nasjonalbudsjett** (RNB) om våren eller i **løpende proposisjoner** underveis i budsjettåret. De første koronatiltakene som ble foreslått, kom i løpende proposisjoner i mars og april 2020, før regjeringen fremla revidert nasjonalbudsjett i mai 2020. Deretter kom det flere løpende proposisjoner med nye tiltak, før regjeringen fremla sitt forslag til **statsbudsjett** for 2021, som inneholdt ytterligere bevilgninger og justeringer.

Regjeringen legger frem sitt forslag til kommende statsbudsjett om høsten i Prop. 1 S (såkalt gul bok). I denne vil det være en omtale av hovedtrekkene i utgiftene per departement, som ofte (men ikke alltid) angir den samlede bevilgningen til koronatiltak som er foreslått under departementets poster i statsbudsjettet. Fordelingen av det samlede støttebeløpet og begrunnelser for tiltak vil imidlertid være nøyere omtalt i hvert enkelt departement sin **underproposisjon** til Prop. 1 S (2020–2021) (for eksempel Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Kulturdepartementet). Flere av koronatiltakene er utformet på en måte som reduserer statens inntekter, for eksempel reduksjon i lav sats for merverdiavgift. Regjeringens beskriver forslagene til inntektssiden av statsbudsjettet i Prop. 1 LS. Skatter og avgifter.

Hvis det skjer endringer i forutsetningene, for eksempel på grunn av ny informasjon eller regjeringsskifte, fremmer regjeringen senere på høsten disse endringene i ett eller flere **tilleggsnumre til statsbudsjettet**, kalt Prop. 1 S Tillegg. Deretter behandler komiteene på Stortinget de respektive proposisjonene, før Stortinget vedtar endelig statsbudsjett for kommende år (såkalt **saldert budsjett**, eller «blå bok»).

De siste endringene i inneværende års statsbudsjett fremmes i proposisjoner kalt «**Ny saldering av statsbudsjett**», fremlagt mot slutten av året i november eller desember.

Se vedleggene til denne rapporten for en oversikt over dokumenter til statsbudsjettet 2021 og 2022, samt de relevante løpende proposisjonene.

1.3 En sammenligning av størrelsen på tiltakene

Tabell 1.1 og Figur 1.1 gir en samlet oversikt over økonomiske tiltak i forbindelse med koronapandemien. Hovedkildene for tabellen er statsregnskapet 2020 (Meld. St. 3 (2020–2021)) og ny saldering av statsbudsjettene 2021 og 2022 (Prop. 36 S (2021–2022) og Prop. 33 S (2022–2023)). Statsregnskapet for 2021 inneholdt ikke en tilsvarende tabell og statsregnskapet 2022 er ikke klart per skrivning av denne rapporten, og derfor er ikke disse brukt som kilder.

Kategoriene brukt i hovedkildene nevnt over ble endret mellom 2020 og de to påfølgende årene. Derfor har vi for 2020 fordelt beløpene over poster slik at de skal samsvare best mulig med kategoriene brukt senere. Vi har basert dette arbeidet på følgende supplerende kilder:

- Kultur, idrett og frivillighet: Prop. 142 S (2019–2020) og Innst. 19 S (2020-2021).
- Utdanning og kompetanse, sårbare grupper, inkludering og integrering: Prop. 127 S (2019–2020).
- Reiseliv: Prop. 67 S (2019–2020), Prop. 117 S (2019–2020) og Prop. 142 S (2019–2020).

I tillegg har vi følgende kommentarer til tabellen:

- «Andre tiltak overfor næringslivet» endrer innhold mellom årene. For 2020 omfatter posten blant annet tapsavsetninger for statlige lånegarantiordning via bankene, øvre kompensasjonsordningen ikke ellers dekket, redusert lønnsplikt for arbeidsgivere ved permittering, redusert arbeidsgiveransvar for omsorgspenger og koronarelatert sykefravær og midlertidige skatte- og avgiftslettelser. For 2021 og 2022 omfatter posten bl.a. støtteordningen for publikumsåpne arrangementer, samt bokførte effekter av tidlige vedtatte ordninger (se detaljer i proposisjonene).
- Posten «Folketrygden» for husholdninger i 2020 kalles «Utviding av inntektssikringsordninger for personar» i statsregnskapet.

Tabell 1.1 Samlet oversikt over økonomiske tiltak i forbindelse med koronapandemien, mrd. kroner

	2020	2021	2022	Sum
Tiltak for bedrifter	78,2	33,9	3,9	116
Generell kompensasjonsordning for næringslivet ¹	7	8	0,7	15,7
Lønnskuddsordningen	0,2	0,6	0,7	1,5
Luftfart	14,3	6,3	0,9	21,5
Kultur, idrett, frivillighet ²	5	3,6	0,4	9
Folketrygden	.	1,7	0,6	2,3
Reiseliv ²	1,6	2,4	0	4
Maritim sektor	.	0,6	0	0,6
Omstilling næringsliv	.	1,9	0	1,9
Andre tiltak overfor næringslivet ²	50,1	8,7	0,6	59,4
Tiltak for husholdninger²	18,9	20,3	5,2	44,4
Folketrygden	15,8	12,9	4,5	33,2
Utdanning og kompetanse ²	2,2	5,5	0,5	8,2
Sårbare grupper ²	0,4	1,1	0,1	1,6
Inkludering og integrering ²	0,5	0,5	0	1
Annet til husholdninger	.	0,3	0	0,3
Tiltak for sektorer med kritiske samfunnsoppgaver³	31,9	36,1	19,5	87,5
Andre tiltak	2,3	.	.	2,3
Sum økonomiske tiltak	131,3	90,3	28,6	250,3

Kilde: Vista Analyse, basert på informasjon fra Finansdepartementet, Stortinget, Skatteetaten og Brønnøysundregistrene.

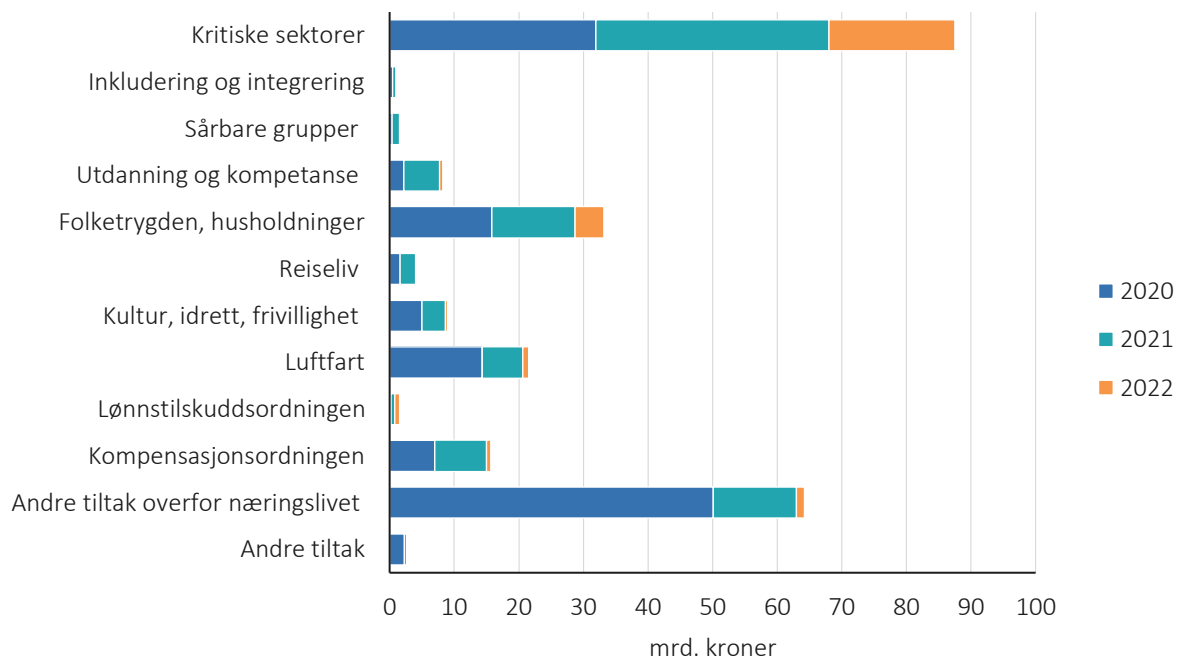
Merknad: Punktum indikerer at bevilgningen er ført under en annen kategori grunnet manglende data. Avrundninger kan medføre mindre avvik. Lånetransaksjoner og garantifullmakter mv. er ikke inkludert i tabellen.

(1) Beløpene er basert på tall fra Meld. St. 3 (2020–2021), Prop. 36 S (2021–2022) og Prop. 33 S (2022–2023). Det er et avvik mellom beløpene her og tall fra innsynsordningene, der utbetalingene blir summert til om lag 14,6 mrd. kroner

(2) Fordelingen mellom enkelte av postene i 2020 er basert på egne beregninger grunnet ulik kategorisering i kildene, og er derfor noe usikre

(3) Inkluderer bl.a. kommunesektoren, helsesektoren, forskning og kollektivtransport

Figur 1.1 Samlet oversikt over økonomiske tiltak i forbindelse med koronapandemien

Kilde: Vista Analyse, basert på informasjon fra Finansdepartementet, Stortinget, Skatteetaten og Brønnøysundregistrene.

2 Tiltak rettet mot næringslivet

2.1 Midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall (kompensasjonsordningen)

Kompensasjonsordningen for næringslivet var en økonomisk støtteordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av tiltak som ble innført under koronapandemien. Ordningen har noen ganger også blitt omtalt som «kontantstøtteordningen»². Formålet med ordningen var å hindre at ellers levedyktige og omstillingsdyktige bedrifter unngår konkurser som følge av virusutbrudd og smittevernstiltak. Ordningen gjaldt for registrerte skattepliktige foretak i Norge, og har hovedsakelig omfattet virksomheter med et omsetningsfall på minst 30 prosent sammenlignet med tidligere normal omsetning i måneden. Kompensasjonsordningen dekket inntil 85 prosent av faste, uunngåelige kostnader, og tilskuddet var avhengig av størrelse på omsetningsfall. Noen næringer var unntatt fra ordningen, deriblant finansnæringen, kraftnæringen, olje- og gassutvinning og foretak som dekkes av egne støtteordninger.

Tabell 2.1 Stortingsproposisjoner om kompensasjonsordningen for næringslivet

Dato	Proposisjon
03.04.2020	Prop. 70 LS (2019-2020)
21.09.2020	Prop. 142 S (2019-2020)
19.11.2020	Prop. 31 L (2020-2021)
10.11.2020	Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021)
29.01.2020	Prop. 79 S (2020-2021)
11.05.2021	Prop. 194 LS (2020-2021)
11.05.2021	Prop. 195 S (2020-2021)

Kilde: Vista Analyse

Kompensasjonsordningen skulle opprinnelig gjelde for tre måneder; mars, april og mai 2020. Deretter ble den forlenget med tre måneder, til og med august 2020. Etter dette ble det lagt frem en ny kompensasjonsordning hvor støtten ble beregnet for to måneder av gangen. Støttebeløpet tok utgangspunkt i faste uunngåelige kostnader, multiplisert med omsetningsfall i prosent og en justeringsfaktor.

Skatteetaten hadde først ansvar for å forvalte ordningen fra mars – august 2020, deretter ble ansvaret flyttet til Brønnøysundregistrene fra september 2020 – februar 2022. Ordningen var en automatisert løsning med digitalt søknadsskjema, hvor næringslivet la inn etterspurt informasjon.

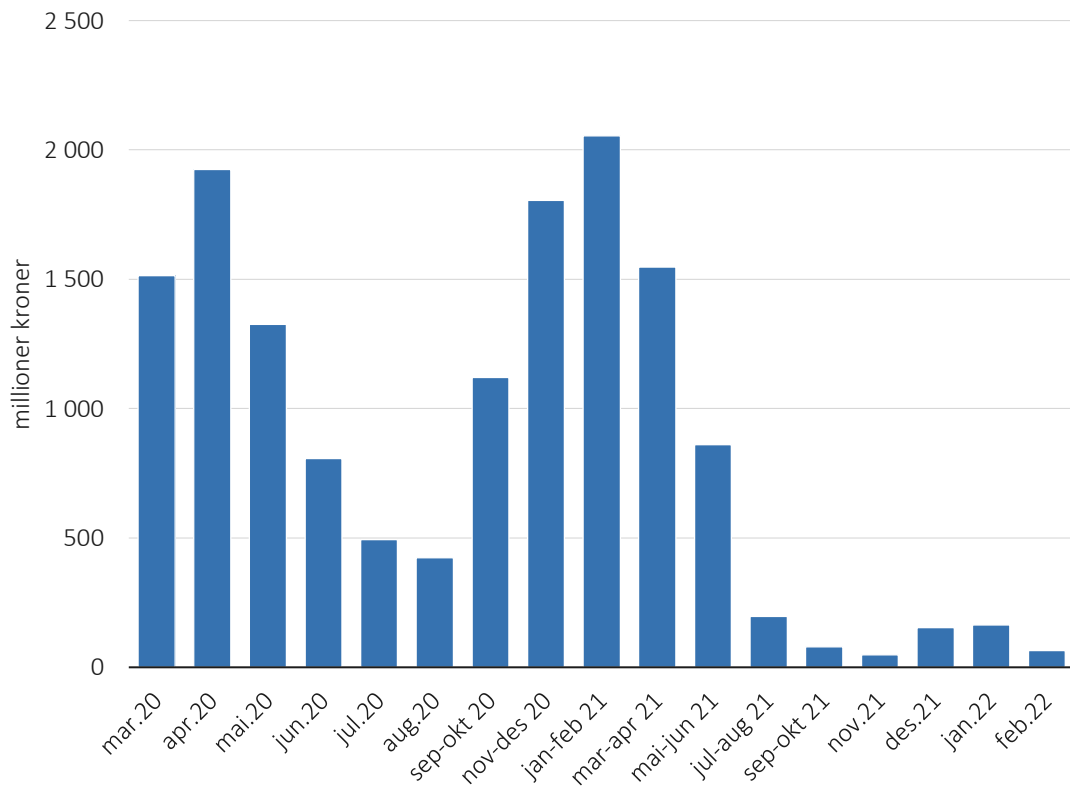
“ Utviklingen i smittesituasjonen tilsier at det er et behov for en mer omfattende støtteordning enn det som tidligere ble lagt til grunn. Derfor kommer vi med nye tiltak. Målet er fortsatt å hjelpe ellers lønnsomme og omstillingsdyktige bedrifter gjennom koronakrisen

Næringsminister Iselin Nybø – Pressemelding, 10. oktober 2020, ved fremleggelse av endringer i ordningen

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/nfd/pressemeldinger/2020/lettere-for-smabedrifter-i-reiselivsnaringen-a-fa-koronastotte/id2737249/>

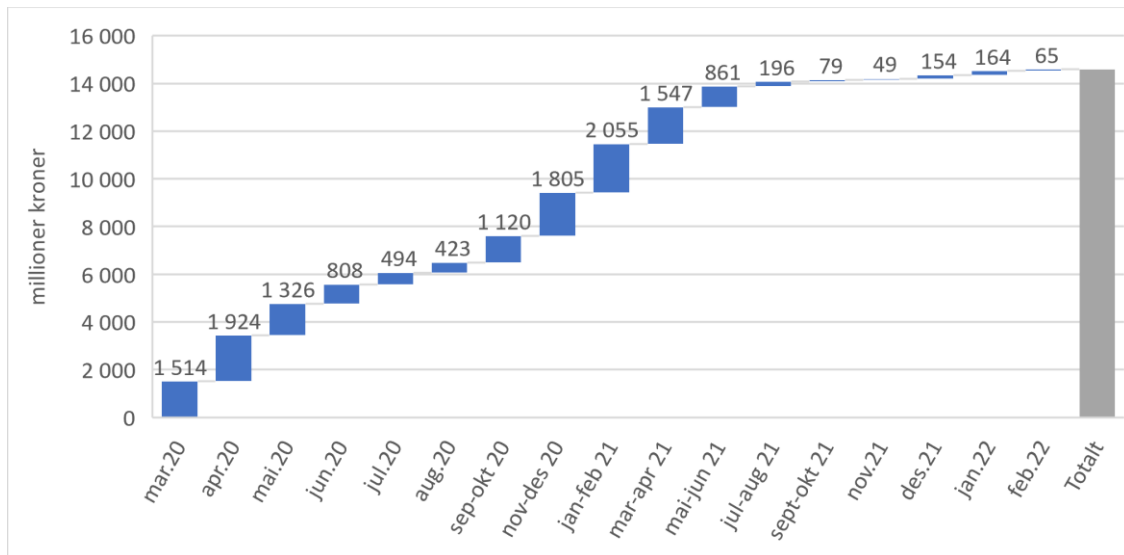
Det har blitt tildelt omtrent 14,5 mrd. kroner via kompensasjonsordningen til næringslivet i perioden mars 2020 – februar 2022. Nærmere 45 prosent av den totale summen ble tildelt i første periode (mars 2020 – august 2020). Figur 2.1 og Figur 2.2 viser støtten fordelt på de ulike månedene.

Figur 2.1 Kompensasjonsordningen for næringslivet: Utbetalt per periode

Kilde: Vista Analyse, basert på data fra Skatteetaten og Brønnøysundregistrene

Figur 2.2 Kompensasjonsordningen for næringslivet: Utbetalt støtte, akkumulert

Kilde: Vista Analyse, basert på data fra Skatteetaten og Brønnøysundregistrene

Tabell 2.2 Kompensasjonsordningen for næringslivet: Omfanget av tiltaket

Fase	Periode	Tildelt (kroner)	Hvorav til tapt varelager (kroner)	Antall utbetalinger
1	mars 20	1 514 000 135	.	24 978
	april 20	1 924 423 004	.	24 461
	mai 20	1 325 727 339	.	11 363
	juni 20	807 814 342	.	6 430
	juli 20	493 912 317	.	4 593
	aug 20	423 171 274	.	4 783
	sep-okt 20	1 119 606 592	0	5 629
2	nov-des 20	1 804 629 844	5 293 427	8 507
	jan-feb 21	2 054 567 894	5 754 765	9 419
	mar-apr 21	1 547 359 348	41 090 534	5 344
	mai-jun 21	860 841 691	0	2 398
	jul-aug 21	196 446 909	0	995
	sept-okt 21	78 841 591	0	572
	nov 21	49 029 449	0	667
	des 21	153 880 300	22 557 170	1 513
	jan 22	164 308 190	4 718 636	1 303
	feb 22	64 731 630	0	727
Totalt		14 583 291 849	79 414 532	113 682

Kilde: Vista Analyse, basert på data fra Skatteetaten og Brønnøysundregistrene

2.2 Lønnstilskuddsordningen

Lønnstilskuddsordningen er egentlig to forskjellige ordninger, og har blitt omtalt ved ulike navn. Den første ordningen ble opprettet i mars 2020 for at bedrifter skulle **hente tilbake permitterte**, og hadde to distinkte faser. Den andre ordningen ble opprettet under omikron-utbruddet, der formålet var at bedriftene skulle **unngå permitteringer**. I den videre omtalen under omtales ordningene som én ordning med ulike faser, fordi ordningene ble omtalt med det samme navnet.

Ordnningen innebar at virksomheter med omsetningsfall kunne søke om lønnsstøtte. Målgruppen for tiltaket var arbeidsgivere som er enkeltpersonsforetak, selskap, ideelle organisasjoner, foreninger og stiftelser, og som hadde permittert eller vurderte å permittere ansatte på grunn av korona. I regjeringens kommunikasjon nevnes bedrifter hyppigst som målgruppen, og selve ordningen har blitt omtalt som «Lønnsstøtte for bedrifter». ³ Søkere måtte ha hatt et visst omsetningsfall, og størrelsen på omsetningsfallet som utløste støtte har variert mellom ulike varianter av ordningen (se under). Tiltaket gjelder alle ansatte, også lærlinger. Støtten ble utbetalt etter-skuddsvis, etter søknad. Skatteetaten har vært ansvarlig for å forvalte ordningen.

³ Pressemelding nr. 14/2021

Tabell 2.3 Stortingsproposisjoner om lønnstilskuddsordningen

Dato	Proposisjon
29.05.2020	Prop. 127 S (2019–2020)
05.06.2020	Prop. 131 L (2019–2020)
21.09.2020	Prop. 140 L (2019–2020)
21.09.2020	Prop. 142 S (2019–2020)
05.03.2021	Prop. 94 LS (2020–2021)
11.05.2021	Prop. 194 LS (2020–2021)
14.01.2022	Prop. 47 L (2021–2022)
14.01.2022	Prop. 51 S (2021–2022)
12.05.2022	Prop. 115 S (2021–2022)

Kilde: Vista Analyse

Tiltaket ble først innført i juli 2020 og ble avsluttet i februar 2022, men har ikke vært kontinuerlig gjeldende under pandemien. Reglene, kriteriene og formålet har blitt endret underveis, og tiltaket kan deles inn i tre hovedperioder eller faser:

1. Juli, august, oktober, november og desember 2020
2. Mars – august 2021
3. Desember 2021 og januar-februar 2022

Prop. 194 LS (2020–2021) av 11. mai 2021, kap. 13, gir en gjennomgang av utvikling av ordningen til og med fase 2.

Forskjellen mellom fasene har blant annet å gjøre med støttebeløpet per ansatt virksomhetene kunne motta, hvilket omsetningsfall som kreves for å utløse støtte, samt i hvilken grad støttebeløpet ble påvirket av omsetningsfallet.

Den viktigste forskjellen mellom fasene er imidlertid en endring i formålet med ordningen. I de to første fasene var det uttalte formålet med ordningen å «reduere antallet som er permittert som følge av virusutbruddet, for å motvirke risikoen for at arbeidsledigheten i Norge festner seg på et høyt nivå» (Prop. 131 L (2019–2020)). I den siste fasen var formålet ikke å få permitterte tilbake på jobb, men å unngå permitteringer. Ordningen skulle bidra til at «foretak unngår å permittere eller si opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av bestemte nasjonale smitteverntiltak som ble innført i desember 2021», og videre at ordningen skulle «legge til rette for at de ansatte kan stå i arbeid, herunder drive kompetansebyggende aktivitet, i en kort periode inntil den økonomiske aktiviteten tar seg opp igjen» (Prop. 47 L (2021–2022)).

Tiltaket har vært omtalt i pressemeldingene 56/2020, 64/2020, 14/2021, 107/2021, samt i en omtale av en regeljustering i 108/2021.

“ Tilskuddet kan bidra til at arbeidsgivere som er usikre på fremtiden likevel tar permitterte tilbake. Det er viktig at vi nå får flere tilbake i jobb raskt og hindrer at arbeidsledigheten biter seg fast.

Finansminister Jan Tore Sanner – Pressemelding 56/2020, 1. juli 2020

“ Med denne ordningen kan bedriftene tilby de ansatte andre, relevante arbeidsoppgaver. Dette er en mulighet til å holde arbeidstakerne sine i arbeid, selv om den vanlige driften ikke opprettholdes.

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum – Pressemelding 107/2021, 17. desember 2021

Til sammen har det blitt tildelt rundt 1,47 milliarder kroner i lønnstilskudd, til omtrent 8 000 virksomheter (se Tabell 2.4). Dette gir en gjennomsnittlig støtte per mottaker på 183 641 kroner. Merk at dette tallet gjelder støtte per virksomhet, og ikke støtte per ansatt. Sistnevnte vil kunne være et bedre mål på «gjennomsnittlig støtte», og det er mulig å regne ut støtte per ansatt ved hjelp av Skatteetatens data.

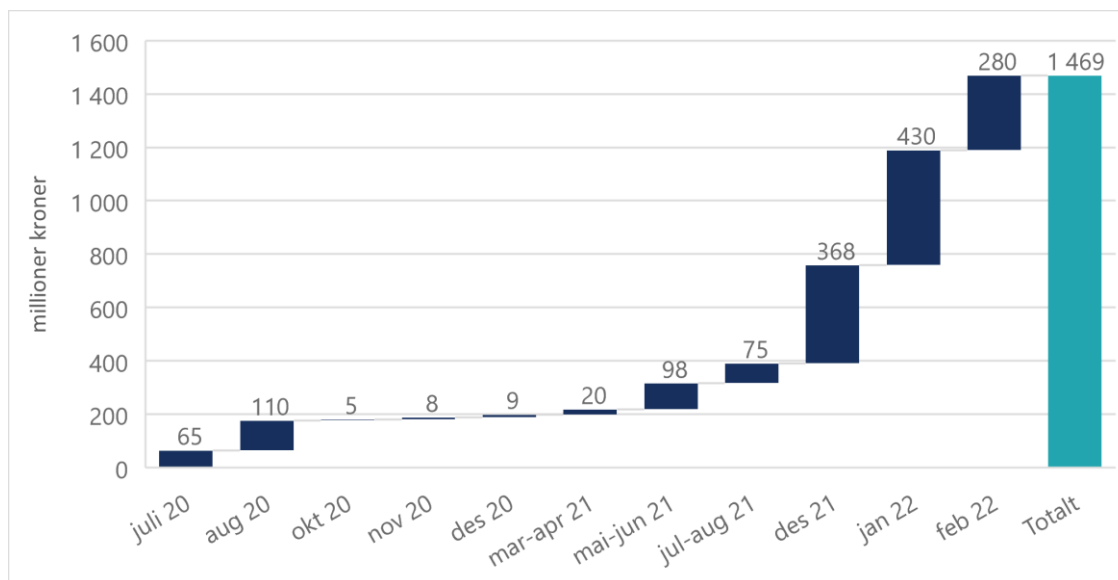
Tabell 2.4 Lønnsstøtte: Omfanget av tiltaket

Fase	Periode	Utbetalt støtte (kroner)	Antall mottakere (virksomheter)
1	juli 20	65 191 647	950
	aug 20	110 104 899	1 484
	okt 20	5 321 168	139
	nov 20	8 208 496	175
	des 20	9 457 308	178
2	mar-apr 21	20 419 494	356
	mai-jun 21	97 559 080	536
	jul-aug 21	74 821 058	210
3	des 21	368 430 200	1 589
	jan 22	429 826 013	1 429
	feb 22	279 969 765	955
Totalt		1 469 309 128	8 001

Kilde: Vista Analyse, basert på aggregert data fra Skatteetaten

I Figur 2.3 ser man at omtrent 400 millioner av støtten ble utdelt i tiltakets første to faser, nokså jevnt fordelt mellom disse to fasene. Størsteparten (om lag 73 prosent) ble utdelt i de siste tre månedene av tiltaket.

Figur 2.3 Fordelingen av totalt utbetalt lønnsstøtte over tid

Kilde: Vista Analyse, basert på aggregert data fra Skatteetaten

Vi har hentet inn data basert på aggregert informasjon fra Skatteetatens innsynsoversikt, der tildelt støtte og antall mottakere er delt inn i måneder eller perioder⁴. I tillegg til den aggregerte informasjonen oppgir Skatteetaten for hver enkelt søker data om søkers navn, organisasjonsnummer, fylke, næringskode, søknadsmåned, tildelingsdato, beløp, antall ansatte, samt faktisk omsetning og omsetning i sammenligningsperioden.

2.3 Tiltak som midlertidig reduserer arbeidsgivers lønnskostnader

2.3.1 Reduksjon i antall dager med lønnsplikt for arbeidsgivere ved permittering

Reduksjonen fra 15 til to dager, med varighet frem til og med 31. oktober 2020, ble foreslått i Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 53 LS (2019–2020). Begrunnelsen var at «kortere periode med lønnsplikt vil bidra til at bedriftene raskere kan tilpasse kostnadene i møte med fallende inntekter».

Provenyvirkningen av forslaget ble oppjustert i Prop. 67 S (2019–2020) og Prop. 117 S (2019–2020).

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslår regjeringen at antall dager med lønnsplikt øker fra to til ti dager fra 1. september. Forslaget ble vedtatt, jf. Prop. 125 L (2019–2020), Innst. 386 L (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020), Innst. 360 S (2019–2020).

Det ble vedtatt ytterligere forlengelser av ordningen mellom saldert budsjett for 2021 og RNB 2021, samt i RNB 2021. Se omtale i Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021.

Ordningen forlenges i januar 2022 ut februar 2022 i Prop. 48 LS (2021–2022).

⁴ <https://www.skatteetaten.no/lonnstilskudd/innsyn/>

2.3.2 Forlenging av perioden med fritak fra lønnsplikt under permittering

Arbeidsgivere hadde før pandemien en viss periode med fritak fra lønnsplikt mens ansatte var permittert. Denne ordningen forlenget perioden der arbeidsgivere har et slikt fritak. I Prop. 7 LS (2021–2022) beskrives bakgrunnen for ordningen i større detalj:

Permitteringslønnsloven pålegger arbeidsgivere lønnsplikt under permittering, men gir samtidig regler om fritak fra lønnsplikten. Permitterte arbeidstakere har rett til dagpenger under permittering i den perioden arbeidsgiver er fritatt fra lønnsplikt, gitt at vilkårene for rett til dagpenger ellers er oppfylt. Når arbeidsgivers fritaksperiode er brukt opp, gjeninntre arbeidsgivers lønnsplikt, uavhengig av situasjonen i arbeidsmarkedet. Videre rett til dagpenger for de permitterte vil da kreve oppsigelse, og bedriftens lønnsplikt vil tre inn igjen i oppsigelsestiden når det er gitt oppsigelse. Før 20. mars 2020 var arbeidsgivere fritatt fra lønnsplikt under permittering i 26 uker i løpet av en 18-månedersperiode.

Prop. 7 LS (2021–2022), 22. oktober 2021

Ordningen ble foreslått i Prop. 67 S (2019–2020) i mars 2020 med varighet ut juni 2020. I Prop. 117 S (2019–2020) blir ordningen forlenget ut oktober 2020.

I Prop. 127 S (2019–2020) legger regjeringen til grunn «at en eventuell utvidelse av fritak for lønnsplikt etter oktober, må kombineres med ytterligere arbeidsgiverfinansiering fra 26 uker. Dette er i tråd med anbefalingene til ekspertgruppen ledet av Steinar Holden.»

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås ordningen forlenget til 30. juni 2021. Samtidig foreslår også regjeringen «at det innføres en arbeidsgiverperiode II på fem dager fra 30. permitteringsuke fra 1. januar» for å «å sende et tydelig signal til arbeidsgiverne om at det medfører en økt risiko og økte kostnader for de ansatte og for samfunnet når permitteringsperioden blir lang».

Ordningen forlenges ut september 2021 i Prop. 79 S (2020–2021), av januar 2021.

Det ble vedtatt ytterligere forlengelser mellom saldert budsjett for 2021 og RNB 2021, samt i RNB 2021. Se omtale i Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021, samt følgende omtale i Prop. 7 LS (2021–2022) av 22. oktober 2021:

I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021, jf. Prop. 195 S (2020–2021) og Innst. 600 S (2020–2021), er perioden med fritak fra lønnsplikt og dagpenger under permittering igjen 26 uker innenfor en 18-månedersperiode, for permitteringer som iverksettes etter 30. juni 2021, men likevel slik at uker med permittering før 1. juli 2021 ikke telles med i 18-månedersperioden. Samtidig er den generelle forlengelsen av fritaksperioden og tilhørende dagpengeperiode gjort gjeldende t.o.m. 31. oktober 2021.

Prop. 7 LS (2021–2022) av 22. oktober 2021

I Prop. 7 LS (2021–2022) av 22. oktober 2021 foreslås det en forlenging av ordningen ut 2022.

Ordningen forlenges ut februar 2022 i Prop. 48 LS (2021–2022) i januar 2022.

2.3.3 Reduksjon i arbeidsgiverperioden for omsorgspenger

Reduksjon i arbeidsgiverperioden for omsorgspenger, fra ti til tre dager (Prop. 67 S (2019–2020), 27. mars 2020).

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslår regjeringen å gjeninnføre den alminnelige ordningen fra 1. juli 2020.

Ordningen videreføres til og med 30. september 2021 i RNB 2021 av 11. mai 2021 (Prop. 195 S (2020–2021))

2.3.4 Reduksjon i arbeidsgiverperioden for koronarelatert sykefravær

Reduksjon i arbeidsgiverperioden for koronarelatert sykefravær, fra 16 til tre dager. Foreslått 27. mars 2020, etter anmodningsvedtak (Prop. 67 S (2019–2020)). Ordningen videreføres til og med 30. september 2021 i RNB 2021 av 11. mai 2021 (Prop. 195 S (2020–2021)). Ordningen følger retten til sykepenger ved koronarelatert sykdom, se kapittel 3.1.3.

2.4 Endringer i skatte- og avgiftsregler (herunder utsettelse)

2.4.1 Midlertidig reduksjon i arbeidsgiveravgiften

I Prop. 67 S (2019–2020) den 27. mars 2020 varslet regjeringen at de vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak⁵ om å redusere arbeidsgiveravgiftssatsene tilsvarende 4 pst. av avgiftsgrunnlaget for én termin, med en tilsvarende kompensasjonsordning for bedrifter i soner der satsen er 0 pst.⁶. Formålet var «å styrke grunnlaget for nye ansettelser i bedriftene».

I RNB 2020 (Prop. 107 LS (2019–2020) og Prop. 117 S (2019–2020)) følges tiltaket opp, med virkning for mai og juni 2020. Det anslåtte provenytapet var på om lag 8 mrd. kroner påløpt og bokført i 2020, i tillegg til 167 mill. kroner til kompensasjonsordningen. Forslaget ble vedtatt, se Innst. 360 S (2019–2020).

2.4.2 Midlertidig reduksjon i lav MVA-sats

I Prop. 57 S (2019–2020) og Prop. 58 LS (2019–2020) fra den 20. mars 2020 fulgte regjeringen opp Stortingets anmodningsvedtak⁷ og foreslo en reduksjon i den lave merverdisatsen fra 12 pst. til 8 pst. i perioden fra og med 20. mars 2020 til og med 31. oktober 2020. Formålet med ordningen var å lette på noe av de negative virkningene som bedrifter i reiselivs- og kulturbransjen opplever. Se Prop. 58 LS (2019–2020) for regjeringens drøfting av virkemiddelets effekt.

Det opprinnelige anmodningsvedtaket la til grunn ikrafttredelse fra og med 1. januar 2020. Stortinget vedtok tiltaket, men med virkning fra 1. april 2020. Å gi tiltaket tilbakevirkende kraft ville

⁵ Anmodningsvedtak nr. 422 og nr. 423 (2019–2020) av 19. mars 2020.

⁶ Gjelder i sone V og på Svalbard. Se Prop. 107 LS (2019–2020) for detaljer.

⁷ Anmodningsvedtak nr. 397 av 16. mars 2020.

ifølge regjeringen ikke være hensiktsmessig og kunne være utfordrende å få godkjent av ESA. Derfor anmodet Stortinget om heller å gi en ytterligere nedsettelse av satsen⁸, noe regjeringen fulgte opp (tiltaksplan 3 den 27. mars 2020 ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#))), med et forslag om reduksjon til 7 pst. I den endelige behandlingen av forslaget på Stortinget ble den **midlertidige satsen for lav merverdiavgift satt til 6 pst.**, jf. [Innst. 216 S \(2019–2020\)](#). Endringen trådte i kraft 1. april 2020 med varighet til 31. oktober, altså med lik varighet. Det samlede provenytapet for nedsettelsen fra 12 pst. til 6 pst. ble anslått til om lag 1,78 mrd. kroner. En oversikt over bidragene til denne summen fra de ulike endringene finnes i [Innst. 216 S \(2019–2020\)](#), Kap. 5521 Merverdiavgift.

I forbindelse med behandlingen av [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) fra september 2020, der regjeringen foreslo at tiltaket ikke forlenges, vedtok Stortinget at den lave merverdiavgiftssatsen skal være 6 pst. ut 2020⁹, med en anslått provenyvirkning på 250 mill. kroner.

I Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2021 ble ordningen forlenget ut juni 2021 med et netto provenytap på 950 mill. kroner, jf. [Innst. 3 S \(2020–2021\)](#), og i RNB 2021 ble tiltaket forlenget til 30. september 2021 med et provenytap på om lag 450 mill. kroner ([Prop. 194 LS \(2020–2021\)](#) og [Innst. 600 S \(2020–2021\)](#)). Formålet med forlengelsen var å lette avgiftsbyrden for virksomheter i reiseliv og persontransport og å gi slike bedrifter et ekstra løft når samfunnet åpner opp igjen. Fra 1. oktober 2021 ble den midlertidig lave satsen endret tilbake til 12 pst.

2.4.3 Andre endringer i skatte- og avgiftsregler (inkludert utsettelse)

I dette kapitlet legger vi frem andre endringer i skatte- og avgiftsregler. For anslåtte provenyvirkninger, formål, drøftinger og andre detaljer, se den enkelte proposisjon. For en tidslinje over tiltakene, per revidert nasjonalbudsjett 2021, se Figur 2.4.

I [Prop. 52 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 53 LS \(2019–2020\)](#) den 13. mars 2020 blir det foreslått følgende tiltak:

- Mulighet for midlertidig tilbakeføring av selskapsunderskudd i 2020 mot skattlagt overskudd to foregående år.
- Utsatt innbetaling av formueskatt.

I [Prop. 57 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 58 LS \(2019–2020\)](#) den 20. mars 2020 blir det foreslått¹⁰ følgende endringer i skattebetalingsloven:

- Utsatt innbetaling av merverdiavgift for 1. termin 2020.
- Utsatt forfallsfrist på forskuddsskatt for upersonlige skatteyttere (selskaper)¹¹.
- Utsatt innbetaling av arbeidsgiveravgift.
- Utsatt innbetaling av finansskatt på lønn.

For anslåtte provenyvirkninger, se tabell 8.1 i [Prop. 58 LS \(2019–2020\)](#).

⁸ Jf. [Innst. 200 S \(2019–2020\)](#)

⁹ Jf. [Innst. 19 S \(2020–2021\)](#)

¹⁰ Etter enkelte anmodningsvedtak.

¹¹ Se proposisjonen for detaljer om kraft-, petroleums- og finansnæringen, som i [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) likevel ble unntatt fra ordningen.

I [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) den 27. mars 2020 foreslås det ytterligere tiltak:

- Utsatt forfallsfrist på forskuddsskatt for personlige skatteyttere (selvstendig næringsdrivende).

I [Prop. 70 LS \(2019–2020\)](#) den 3. april 2020 og [Prop. 73 S \(2019–2020\)](#) foreslås det følgende tiltak:

- Midlertidig fjerning av CO₂-avgift på naturgass og LPG levert til enkelte industriprosesser, med en gradvis opptrapping til full avgift mot 2024.
- Utsatt innbetaling av flere særavgifter for bryggerinæringen.
- Utsatt innbetaling av flere særavgifter for drivstoffbransjen.
- Avvikling av totalisatoravgiften for 2020.

I RNB 2020 ([Prop. 107 LS \(2019–2020\)](#)) den 12. mai blir det foreslått nye tiltak:

- Midlertidig økt startavskrivning for driftsmidler.
- Utvidelse av opsjonsskatteordningen for små oppstartsselskap. RNB 2021 ([Prop. 194 LS \(2020–2021\)](#)) omtaler høringsrunder.
- Mer fleksibel ordning for betalingsutsettelse av skatter og avgifter (se forlengelser og endringer i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#) og [Prop. 51 S \(2021–2022\)](#)).

I [Prop. 126 L \(2019–2020\)](#) og [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai 2020 blir det forslått endringer i skatteloven:

- Økt verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler mv. inkl. næringseiendom og tilordnet gjeld (såkalt arbeidende kapital).
- Utvidelse av skatteincentivordningen for investeringer i oppstartsselskap (se videre omtale i [Prop. 194 LS \(2020–2021\)](#)).
- Økt skattefri fordel ved kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet.

Regjeringen foreslår i Prop. 51 S (2021–2022) av januar 2022 at «det etableres en ny midlertidig utsettelsesordning for skatte- og avgiftskrav som forfaller i perioden mellom 1. januar 2022 og 31. mars 2022. På usikkert grunnlag anslås et samlet provenytap på 200 mill. kroner i 2022.»

I RNB 2021 (Prop. 194 LS (2020–2021), 11. mai 2021) lanseres en strategi for å avvikle ordningen med utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav.

Figur 2.4 Tidslinje over endringer i skatter og avgifter, fra revidert nasjonalbudsjett 2021

Tiltak	Varighet
<i>Skatteutsettelse</i>	
Utsatt forfall av skatt for personlige skattytere for 1. og 2. termin	15. mars. 20–15. juli. 20
Nedsatt forskuddsbetaling for formuesskatt for eiere av selskap med underskudd i 2020	2020
Ett års utsettelse av formuesskatt for 2020 når den forfaller i 2021, for eiere av selskap med underskudd i 2020	1. jan. 21
Utsatt forfall av forskuddsskatten for selskap for 2. termin. Gjelder ikke for kraftforetak.	15. apr. 20–1. sep. 20
Utsatt forfall for 2. termin arbeidsgiveravgift	15. mai. 20–17. aug. 20
Utsatt forfall for 3. termin arbeidsgiveravgift	15. juli. 20–15. okt. 20
Utsatt forfall av merverdiavgift for 1. termin	14. apr. 20–10. juni. 20
Utsatt forfall av særavgifter for drivstoffbransjen for mars/april	18. juni. 20
Utsatt forfall av særavgifter for bryggerinæringen for mars/april	18. juni. 20
Mer fleksibel ordning for betalingsutsettelse ²	30. juni. 21
Tilbakeføring av underskudd i 2020 mot overskudd i 2018 og 2019	2020
<i>Midlertidige reduksjoner</i>	
Reduksjon av den lave satsen i merverdiavgiften fra 12 pst til 6 pst.	1. apr. 20–30. juni. 21
Oppheve flypassasjeravgiften for flyginger i tidsrommet 1. jan. 20 – 31. des. 21	1. jan. 20–31. des. 21
Redusert arbeidsgiveravgift mai og juni 2020	1. mai. 20–30. juni. 20
Midlertidige startavskrivninger på nyervervede driftsmidler i saldogruppe d med 10 pst.	31. des. 20
Avvikle totalisatoravgiften for 2020	31. des. 20
<i>Permanente endringer</i>	
Frita naturgass og LPG levert til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser fra CO ₂ -avgift fra 1. april 2020	Permanent
Opsjonsskatteordningen utvidet til bedrifter med maks. 25 ansatte og maks. driftsinntekter/balansesum 25 mill. kroner	Til 2029 ³
Økt verdsettelsesrabatt til 35 pst. for aksjer og driftsmidler mv.	Permanent
Maks. skattefri fordel for ansatteaksjer økt fra 3 000 kroner til 5 000 kroner	Permanent
Beløpsgrensene for fradrag for investeringer i oppstartsbedrifter økt til hhv. 1 mill. kroner per skattyter og 5 mill. kroner per selskap. Midlertidig utvidet til å gjelde ansatte og deres nærstående i 2020 og 2021.	Permanent

¹ De midlertidige endringene i petroleumsskatten som ble vedtatt våren 2020, inngår ikke i tabellen. Endringene anslås å gi et provenytap over tid på om lag 8 mrd. kroner, målt som nåverdi.

² Avdrag innbetales fra 31. oktober 2021. Forsinkelsesrenten ble satt ned til 6 pst. i perioden 10.06.20 til 31.12.20. Fra 1.1.21 gjelder ordinær forsinkelsesrente, som for tiden er 8 pst.

³ Godkjent av ESA til 31.12.29.

Kilde: Finansdepartementet.

Kilde: Meldt. St. 2 (2020-2021), tabell 4.4.

Merknad: Enkelte tiltak ble videreført utover det oversikten indikerer, for eksempel reduksjonen i lav sats for merverdiavgift.

2.5 Garanti- og låneordninger til næringslivet (ekskludert luftfart)

2.5.1 Gjenopprettelse av Statens obligasjonsfond

Statens obligasjonsfond ble først opprettet i forbindelse med finanskrisen i 2009, og ble gjenopprettet 27. mars 2020 som et midlertidig tiltak. Formålet med fondet var «å bidra til økt likviditet og kapital til obligasjonsmarkedet gjennom kjøp av rentebærende instrumenter utstedt av norske selskaper», og dette skulle «styrke tilgangen til kreditt for norske selskaper og bidra til et velfungerende marked for kredittobligasjoner» ([Prop. 57 S \(2019–2020\)](#)).

Målgruppen for tiltaket var større norske selskaper i alle bransjer, se [Prop. 58 LS \(2019–2020\)](#) og pressemelding [8/2020](#).

Fondet ble plassert som et separat kapitalinnskudd i Folketrygdfondet, som forvaltet ordningen. Rammen for ordningen ble satt til 50 milliarder kroner, finansiert ved opplåning i markedet. Se [Prop. 58 LS \(2019–2020\)](#) for en grundig beskrivelse av ordningen.

Mandatet for ordningen ble endret av Finansdepartementet 8. mai 2020, da grensen for akseptert kredittvurdering ble nedjustert¹². Formålet med endringen var å hjelpe flere levedyktige selskaper ved å tilpasse ordningen den daværende situasjonen og næringslivets behov¹³.

Det ble kjøpt obligasjoner for 8,4 milliarder kroner i 2020 og for 0,7 milliarder kroner i 2021, som tilsvarer i underkant av en femtedel av den totale opprinnelige rammen på 50 milliarder kroner, ifølge Folketrygdfondets årsrapport for 2021¹⁴. Ved utgangen av 2021 var fondet investert i 89 lån av i alt 66 ulike utstedere.

Ordningen ble omtalt i pressemeldingene [15/2020](#) og [36/2020](#), samt i dokumentene listet i Tabell 7.1. Se også Folketrygdfondets redegjørelse til Finansdepartementet i 2020¹⁵, samt statusrapport fra regjeringen i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#).

2.5.2 Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter

Den statlige garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter ble foreslått av regjeringen 20. mars 2020 og var gjeldende fra 27. mars 2020. Garantirammen var satt til 50 mrd. kroner. Det be gitt 90 pst. statsgaranti på hvert lån. Samlet lån til hver bedrift var maksimalt 50 mill. kroner for små og mellomstore bedrifter, og 150 mill. kroner til større bedrifter¹⁶. Det ble foretatt en tapsavsetning til ordningen på 10 mrd. kroner, som innebærer et forventet gjennomsnittlig tap på 20 pst. GIEK administrerte ordningen, frem til sammenslåingen med Eksportkreditt Norge i 2021. Eksfin administrerte ordningen deretter.

Formålet med ordningen var å «styrke små og mellomstore bedrifters tilgang til likviditet, ved at staten gjennom en midlertidig garantiordning tilbyr risikoavlastning til finansforetak» ([Prop. 57 S](#)

¹² <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-05-08-968>

¹³ Pressemelding [36/2020](#).

¹⁴ <https://www.folketrygdfondet.no/nb/statens-obligasjonsfond>

¹⁵ Redegjørelsen kan leses [her](#).

¹⁶ For definisjon av størrelsene, se pressemelding [20/2020](#).

(2019–2020)). Dermed skulle finansforetakene kunne innvilge lån til tilnærmet normale vilkår. Myndighetene ønsket å sikre at finansforetakene forvaltet ordningen forsvarlig, og garanterte derfor kun for deler av lånet, ikke hele (Prop. 58 LS (2019–2020)).

Ordningen var ment å hjelpe bedrifter som sto overfor en akutt likviditetsmangel som følge av koronakrisen. Regjeringen ønsket ikke at bedrifter som kunne få styrket kapitaltilgang gjennom Statens obligasjonsfond skulle bli omfattet av ordningen, heller ikke bedrifter som normalt ikke ville fått eller hatt behov for kreditt (Prop. 58 LS (2019–2020)).

Finansdepartementet utvidet ordningen 2. april 2020 til også å gjelde større bedrifter med likviditetsproblemer som følge av koronakrisen¹⁷, se pressemelding 20/2020 og Prop. 73 S (2019–2020). Grunnen til endringen var å fange opp de bedrifter med likviditetsmangel som ikke ble fanget opp, verken av denne ordningen eller av Statens obligasjonsfond. I september 2020 fikk bankene større fleksibilitet i vurderingen av lånesøknader fra små bedrifter, for å samsvare med oppdaterte EU-regler, se pressemelding 67/2020.

I første omgang gjaldt ordningen for nye lån som ble innvilget frem til 1. juni 2020, men i mai samme år ble det åpnet for at ordningen skulle kunne vare ut 2020. I november 2020 ble ordningen forlenget til juni 2021, og fra da til oktober 2021. Mellom 31. oktober 2021 og 17. desember 2021 var ordningen avviklet, før den ble gjeninnført den 17. desember 2021, med varighet til og med 30. juni 2022. Se endringslisten i Forskrift til lov om statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter og Prop. 51 S (2021–2022) for en fullstendig oversikt over endringene i ordningen.

Tiltaket er også omtalt i pressemeldingene 7/2020, 8/2020, 9/2020, 10/2020, 20/2020, 101/2021. Se også GIEKs rapportering på lånegarantiordningen, pressemelding 33/2020 som omhandler denne.

Se regjeringens omtale, vurdering og sammenlikning med andre land i Prop. 127 S (2019–2020) av 29. mai 2020, samt regjeringens egen statusrapport i Prop. 142 S (2019–2020).

Se Tabell 2.5 for en oversikt over saksdokumenter.

Tabell 2.5 Myndighetenes saksbehandling:
Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter

Prop. fremlagt	Stortingsproposisjoner	Innstillinger og saksdokumenter
20.03.2020	Prop. 57 S (2019–2020)	Innst. 200 S (2019–2020)
20.03.2020	Prop. 58 LS (2019–2020)	Innst. 200 S (2019–2020) S-delen Innst. 201 L (2019–2020)

Kilde: Vista Analyse

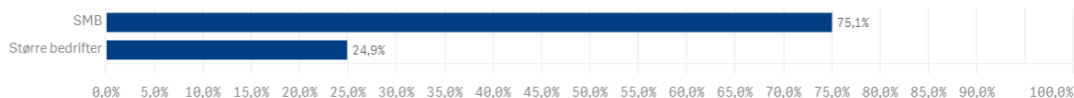
Totalt innvilget låne- og kredittbeløp er rett i overkant av 13 mrd. kroner, som betyr at statens andel tilsvarer om lag 11,8 mrd. kroner, se Figur 2.5.

¹⁷ <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-04-02-566>

Figur 2.5 Nøkkeltall om lånegarantiordningen

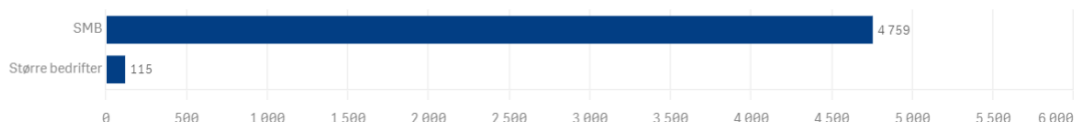
Innvilget låne-/kredittbeløp	Benyttet under rammen	Antall lån/kreditt	Benyttet av total ramme
13 088 093 080	11 779 283 772	4 874	23,6%

Innvilget låne-/kredittbeløp fordelt på SMB/større bedrifter (%)

Figuren viser innrapportert innvilget volum fra finansforetakene fordelt på små og mellomstore bedrifter, og større bedrifter. Prosenten er regnet fra totalt innvilget låne-/kredittbeløp.

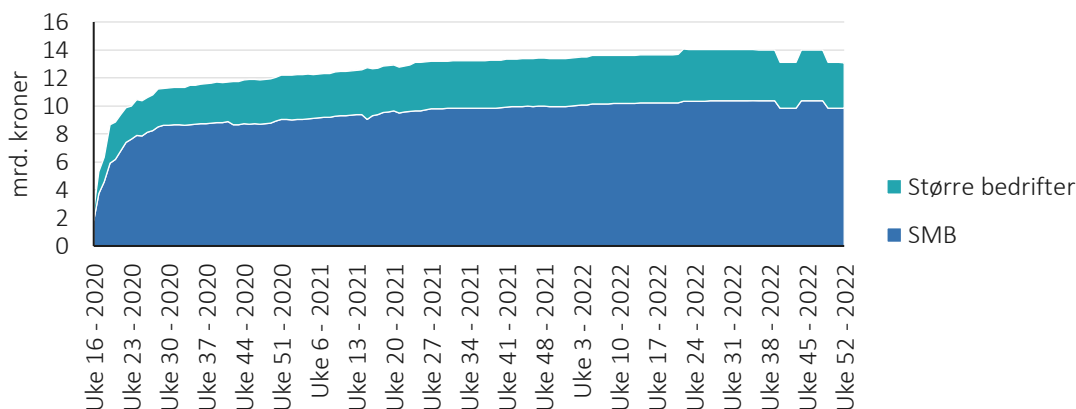
Antall lån/kreditt innvilget fordelt på SMB/større bedrifter

Kilde: Innsynsportalen hos eksfin.no, skjermdump

Av Figur 2.6 kan man se at det i størst grad ble søkt om lån under ordningen frem til sommeren 2020.

Figur 2.6 Innvilget beløp, fordelt på bedriftstype, per uke. Kumulative serier.

Kilde: Vista Analyse, basert på data fra innsynsportalen på eksfin.no

2.5.3 Økning av GIEKs alminnelige garantiordning

I RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)) den 12. mai 2020 foreslår regjeringen en økning i trekkfullmakter og tapsavsetning i GIEK sin alminnelige garantiordning, som skal dekke risikoen for at kjøpere av norske eksportvarer ikke tilbakebetaler lån i henhold til sine forpliktelser. For en fullstendig beskrivelse, samt de ulike bevilgningstypene som ble foreslått, se proposisjonen.

GIEKs utestående garantier er særlig knyttet til skip, rigger og utstyr til olje- og gassnæringen. I enkelte av markedssegmentene, hovedsakelig innen offshore servicefartøy, er det betydelig overkapasitet. Som følge av koronakrisen, svingninger i valutakurs og betydelig fall i oljepris, har situasjonen forverret seg ytterligere. GIEK har opplyst at dette har ført til at også deler av porteføljen som har vært sunn, som cruise og ferger, vil kunne få utfordringer. Det er svært stor usikkerhet om markedsutviklingen fremover. Deler av oljeserviceflåten GIEK

er eksponert mot, betjener ikke sine låneforpliktelser som avtalt. [...] Ut fra foreliggende analyser forventer GIEK at alminnelig garantiordning ikke vil gå i balanse på lang sikt. På bakgrunn av dette foreslås det bevilget 10 mrd. kroner, for å ta høyde for eventuelle tap under ordningen.

Prop. 117 S (2019–2020)

2.6 Tiltak rettet mot samferdsel (ekskludert luftfart)

2.6.1 Kjøp av persontransport med tog

I [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) den 27. mars 2020 foreslår regjeringen ordningen kjøp av persontransport med tog, der Jernbanedirektoratet utbetaler fullt vederlag på rutene, basert på ordinære ruteplan, mens togselskapene kan tilpasse kapasiteten etter transportbehovet. Formålet var å «dekke opp for deler av inntektsbortfallet hos selskapene» slik at det opprettholdes «et grunnleggende tilbud av kollektivreiser med tog gjennom en periode med redusert reiseaktivitet som følge av virusutbruddet». ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 73 S \(2019–2020\)](#)). Ved behandlingen av forslaget vedtok Stortinget en økt bevilgning på 550 mill. kroner.

I [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) av 29. mai 2020 foreslår regjeringen en ytterligere økning på 1 mrd. kroner.

I statsbudsjettet for 2021 ([Prop. 1 S \(2020–2021\)](#) Gul bok) blir ordningen videreført med varighet et halvt år inn i 2021. Se blant annet omtale i [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#), av 29. januar 2021, som samtidig foreslår en økning i bevilgningen på 100 mill. kroner

I RNB 2021 ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#), 11. mai 2021) videreføres avtalene til 31. oktober 2021 med en foreslått bevilgning på 435 mill. kroner.

I [Prop. 51 S \(2021–2022\)](#) av januar 2022 blir ordningen forlenget.

I RNB 2022 ([Prop. 115 S \(2021–2022\)](#)) blir det foreslått bevilget ytterligere 300 mill. kroner.

2.6.2 Andre samferdselstiltak

- **Reduksjon av satser på riksveiferjer** med 20 pst. i perioden 1. april 2020 – 30. juni 2020, med tilhørende bevilgning på 50 mill. kroner. ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#)).
- **Redusert krav til forhåndsinnbetaling for å få rabatt i AutoPASS** for ferje ([Prop. 73 S \(2019–2020\)](#)).
- **Kjøp av riksveiferjetjenester** for 200 mill. kroner, som skal kompensere for bortfall av inntekter under tiltakene. ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#)). Økt med 35 mill. kroner i [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai 2020.
- **Intet utbytte fra Vygruppen AS i 2020**, for å bøte på en betydelig reduksjon i trafikkinntektene til selskapet. Tilsvarende 185 mill. kroner. ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#))
- **Kompensasjonsordning for kommersielle buss- og båtruter** ([Prop. 51 S \(2021–2022\)](#))
- **Den generelle reduksjonen i lav sats for merverdiavgift.**

2.7 Tiltak rettet mot luftfartssektoren

Figur 2.7 Tiltak for luftfarten frem til januar 2021 (fra RNB 2021)

Beskrivelse	Mill. kroner
Statlig lånegarantiordning for flyselskap	6 000
Administrasjon av lånegarantiordningen	6
Kjøp av minstetilbud av flyruter og økt kompensasjon på ordinært rutekjøp ¹	1 513
Tilskudd til ikke-statlige lufthavner (Haugesund og Torp) ¹	147
Tilskudd til Avinor AS ¹	3 600
Utsettelse av avdrag på statslån til Avinor AS ²	444
Utbyttefritak for Avinor AS ³	351
Anslag på fritak fra flypassasjeravgiften (bokført)	1 645
Anslag på effekt av lav mva.-sats i 2020 (bokført)	230
<i>Sum 2020</i>	<i>13 936</i>
Kjøp av minstetilbud av flyruter og økt kompensasjon på ordinært rutekjøp	1 340
Tilskuddsramme til ikke-statlige lufthavner (Torp)	35
Anslag på fritak fra flypassasjeravgiften (bokført)	1 600
Anslag på effekt av lav mva.-sats i 2021 til 1. jul. (bokført)	200
<i>Sum Saldert budsjett 2021</i>	<i>3 175</i>
Tilskuddsramme til Avinor AS første halvår	2 750
Økt tilskuddsramme til ikke-statlige lufthavner (Haugesund og Torp)	76
Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA ⁴	inntil 1 500
<i>Sum Prop. 79 S (2020–2021) og Innst. 233 S (2020–2021)</i>	<i>4 326</i>
Tilskuddsramme til Avinor AS andre halvår	1 050
Økt tilskuddsramme til ikke-statlige lufthavner (Torp og Haugesund)	102
Omdisponering fra flyrutekjøp	-30
Etterbetaling av støtte til ikke-statlige lufthavner for 2020 (Torp)	30
Ettårig kompetanseløft for luftfarten	10
Anslag på effekt av forlenging av lav mva.-sats i 2021 til 1. okt. (bokført)	75
<i>Sum denne proposisjonen (RNB)</i>	<i>1 237</i>
<i>Sum samlede tiltak for luftfarten</i>	<i>22 674</i>

¹ Faktisk utbetaling i 2020.

² Lånetransaksjon.

³ Utbytte for 2019 iht. gjeldende utbyttepolitikk.

⁴ Lånetransaksjon. I tillegg til hybridlån kommer bevilgning til obligasjonslån på 3 mrd. kroner. Et slikt obligasjonslån vil NAS benytte til å nedbetale utestående under garantiordningen for luftfarten.

Kilde: Prop. 195 S (2020–2021), tabell 2.5

Merknad: Figuren inkluderer ikke reduksjonen av bevilgningen til flyrutekjøp med 805 mill. kroner fra november 2021.

2.7.1 Midlertidig oppheving av flypassasjeravgiften

Flypassasjeravgiften ble den 13. mars 2020 foreslått midlertidig opphevet, først gjeldende for flyvninger som fant sted i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Provenyvirkningen av opphevingen var beregnet til 1,56 mrd. kroner. Formålet med tiltaket var «å bidra til at markedet også tilbyr tilstrekkelig kapasitet til tilfredsstillende vilkår når etterspørselen etter hvert tar seg opp» og «å hjelpe flyselskapene i en krevende økonomisk situasjon» ([Prop. 52 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 53 LS \(2019–2020\)](#)).

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) av 21. september 2020 foreslår regjeringen at ordningen ikke videreføres, men flertallet på Stortinget går den 9. oktober 2020 imot regjeringens forslag og gjør opphevingen gjeldende ut året (anslått 170 mill. kroner provenytab), se [Innst. 19 S \(2020–2021\)](#) og [Prop. 1 S Tillegg 1](#).

I statsbudsjettet for 2021 ble tiltaket forlenget ut 2021, også imot regjeringens opprinnelige forslag, med et anslått provenytab på 1 650 mill. kroner. Komitéflertallets årsak var den «svært krevende situasjonen i luftfarten, som vil vedvare inn i 2021», samt «behov for forutsigbare rammebetingelser i en så krevende situasjon for bransjen» ([Innst. 3 S – 2020–2021](#)).

Opphevelsen ble igjen forlenget den 14. januar 2022, før avgiften ble gjeninnført fra 1. juli 2022 ([Prop. 51 S \(2021–2022\)](#) og [Innst. 119 S \(2021–2022\)](#)).

Tabell 2.6 Myndighetenes saksbehandling:
Midlertidig oppheving av flypassasjeravgiften

Prop. fremlagt	Stortingsproposisjoner	Innstillinger og saksdokumenter
13.03.2020	Prop. 52 S (2019–2020)	Innst. 197 S (2019-2020)
13.03.2020	Prop. 53 LS (2019–2020)	
21.09.2020	Prop. 142 S (2019-2020)	Innst. 19 S (2020-2021)
25.09.2020	Prop. 1 LS (2020–2021)	Innst. 3 S – 2020–2021
29.01.2021	Prop. 79 S (2020–2021)	Innst. 233 S (2020-2021) og Innst. 232 S (2020-2021)
14.01.2022	Prop. 51 S (2021–2022)	Innst. 119 S (2021–2022)

Kilde: Vista Analyse

2.7.2 Garantiordningen for luftfartsselskaper

Garantiordningen for luftfartsselskaper ble foreslått av regjeringen i [Prop. 57 S \(2019–2020\)](#) den 20. mars 2020, og trådte i kraft den 31. mars 2020¹⁸. Denne garantifasiliteten skulle legge til rette for likviditet til flyselskaper under koronakrisen, og var ment å gjelde for selskaper med norsk flylisens (AOC). Staten garanterte gjennom ordningen for 90 pst. av innvilgede lån til selskapene, der de resterende 10 pst. skulle dekkes av en kommersiell motpart. Det ble stilt soliditetskrav til selskapene for å kunne benytte seg av ordningen¹⁹.

Det ble gjort en tapsavsetning på 6 mrd. kroner til ordningen, tilsvarende beløpet for hele ordningen, grunnet den høye forventede tapsrisikoen. I tillegg ble det bevilget 6 mill. kroner til GIEK

¹⁸ «Garantiordningen for norsk luftfart er operativ» fra NFD, av 31. mars 2020

¹⁹ For komplette opprinnelige vilkår, se [Prop. 57 S \(2019–2020\)](#)

for administrasjon av ordningen. Ifølge [Meld. St. 3 \(2020–2021\)](#) Tabell 4.2 var statens garantiansvar ved utgangen av 2020 på omtrent 4,45 mrd. kroner. Det er imidlertid usikkert om garantiansvaret var høyere tidligere på året. Garantiansvaret hadde en netto reduksjon i 2021, og var på omtrent 1,96 mrd. kroner i ved utgangen av 2021, ifølge [Meld. St. 3 \(2021–2022\)](#).

Formålet med ordningen var å unngå konkurser blant de tre store flyselskapene i Norge, for at det skulle kunne opprettholdes et forsvarlig flytilbud. Situasjonen for Norwegian Air Shuttle ble sett på som særlig krevende. SAS fikk i tillegg svensk og dansk støtte. Halvparten av garantifasiliteten ble tilbudt Norwegian Air Shuttle, og en fjerdedel hver til SAS og andre flyselskaper (inkludert Widerøe).

Det ble gjort flere endringer i ordningen, som opprinnelig skulle gjelde frem til 30. juni 2020. I mai 2020 ble ordningen [forlenget til 31. oktober 2020](#) (se også [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#)). Grunnen var at flyselskaper skulle få bedre tid til å vurdere å benytte ordningen. I tillegg ble det foretatt andre endringer, blant annet til sikkerhetsstillelse.

I september 2020 ble ordningen igjen endret og ytterligere forlenget til å [gjelde ut 2020](#). Årsaken var at situasjonen for luftfarten ble sett på som mer langvarig og alvorlig enn forventet. Flere flyselskaper skulle kunne bruke ordningen etter endringene.

“ Fly er en helt sentral del av transporttilbudet i et langstrakt land som Norge, og vi ønsker å ha en norsk luftfartsbransje også etter korona.

Samferdselsminister Knut Arild Hareide – Pressemelding av 20. september 2020

I november 2020 ble ordningen forlenget en siste gang til å gjelde [frem til 30. juni 2021](#). Formålet var å lette det økonomiske presset på flyselskapene, ved å gi dem lengre løpetid. Årsaken var at krisen ble mer langvarig enn antatt.

I RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021) ble det foreslått av luftfarten kunne inkluderes i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet, fra og med mai 2021.

I september 2022 ble det gitt en ekstrabevilgning på 10 mill. kroner blant annet på grunn av «vesentlig høyere utgifter enn forutsatt med å følge opp misligholdssaker under ordningen» ([Prop. 142 S \(2021–2022\)](#))

Tabell 2.7 Myndighetenes saksbehandling:
Garantiordningen for luftfartsselskaper

Prop. fremlagt	Storingsproposisjoner	Innstillinger og saksdokumenter
20.03.2020	Prop. 57 S (2019–2020)	Innst. 200 S (2019-2020)
10.11.2020	Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)	Innst. 2 S (2020-2021)
30.09.2022	Prop. 142 S (2021–2022)	Innst. 34 S (2022-2023)

Kilde: Vista Analyse

Andre relevante dokumenter:

- [Pressemelding](#) fra NFD, av 19. mars 2020
- [Oppdragsbrev til GIEK](#), av 30. mars 2020

2.7.3 Støttekjøp av innenlandske flyruter

Den 20. mars 2020 foreslo regjeringen å øke bevilgningen til kjøp av innenlandske flyruter med 1 mrd. kroner. Begrunnelsen var at «velfungerende flyruter er viktig for næringslivet og flere samfunnsfunksjoner, som helse- og pasienttransport» ([Prop. 57 S \(2019–2020\)](#)). Ytterligere 1 mrd. kroner ble foreslått bevilget i RNB 2020, med en overskridingsfullmakt ved ytterligere behov på 300 mill. kroner ([Prop. 127 S \(2019–2020\)](#)). Totalt beløp i 2020 var 2 mrd. kroner. I [statsbudsjettet for 2021](#) ble det bevilget 2,03 mrd. kroner, en økning fra regjeringens opprinnelige forslag på 690 mill. kroner ([Prop. 1 S \(2020–2021\)](#))

Avtalene om kjøp av flyruter ble forlenget i flere omganger til ut 2020, se pressemeldingene [146/20](#) og [156/20](#). Ordningen ble avviklet 1. januar 2022, se [Prop. 29 S \(2021–2022\)](#).

SAS fløy alle stamrutene kommersielt fra februar 2021, som reduserte behovet for midlertidig støttekjøp. I RNB 2021 foreslo regjeringen derfor å redusere bevilgningen til kjøp av innenlandske ruter med 30 mill. kroner ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#)). I november 2021 ble bevilgningen ytterligere redusert med 805 mill. kroner ([Prop. 29 S \(2021–2022\)](#)).

2.7.4 Andre tiltak rettet mot luftfartssektoren

- Samtlige **lufthavnsavgifter ble opphevet** fra og med 13. mars 2020 til og med 30. juni 2020. Disse avgiftene utgjorde i 2019 om lag 3,8 mrd. kroner i inntekter for Avinor. ([Prop. 52 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 53 LS \(2019–2020\)](#)).
- **Tilskudd til Avinor** på inntil 4,27 mrd. kroner for 2020, pluss 2,75 mrd. kroner for første halvår av 2021, pluss 1,05 mrd. kroner for resten av 2021 gjennom revidert nasjonalbudsjett. Avinor fikk også avdragsfrihet på lån og utbyttestopp. Formålet er blant annet å hjelpe den økonomiske situasjonen ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#) og [Innst. 360 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#), [Prop. 195 S \(2020–2021\)](#) og [Innst. 600 S \(2020–2021\)](#)).
- **Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA** i 2021 på 1,5 mrd. kroner, samt 3 mrd. kroner som **obligasjonslån** for å nedbetale selskapets utestående til GIEK gjennom garantiordningen for luftfartsselskaper ([Prop. 79 S \(2020–2021\)](#))
- **Tilskudd til regionale flyplasser**: Haugesund lufthavn fikk i 2020 om lag 70 mill. kroner i driftsmidler via støtten til Avinor, deretter 18,5 mill. kroner våren 2021. Støtte til Sandefjord lufthavn (Torp) på 30 mill. kroner i 2020, 35 mill. kroner våren 2021, samt en tapsramme på 102 mill. kroner for begge flyplasser i RNB 2021. I november 2021 ble bevilgningen foreslått redusert med 82,3 mill. kroner. ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 95 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#), [Prop. 195 S \(2020–2021\)](#) og [Innst. 600 S \(2020–2021\)](#), [Prop. 29 S \(2021–2022\)](#))
- **Flyselskap ble inkludert i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet** fra og med mai 2021, foreslått i RNB 2021 ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#)).
- Et **ettårig kompetanseløft for luftfarten**, bevilget 10 mill. kroner gjennom RNB 2021, forvaltet av Kompetanse Norge ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#))
- Støttekjøp av **hjemtransport med fly av nordmenn på reise og særskilt frakt**. Bevilget 21. mars 2020 med varighet til og med 31. mars 2020, deretter forlenget med en mindre endring til 1. mai 2020, og deretter til 1. juni 2020. Det ble bevilget 100 mill. kroner til tiltaket i 2020, og formålet var å bidra til at nordmenn på reise i utlandet kom seg trygt tilbake til Norge. Ved RNB 2020 ble bevilgningen foreslått redusert med 65 mill. kroner fordi

ordningen skulle avsluttes. ([Prop. 57 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#), [Prop. 95 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) Se også [pressemelding av 17.03.2020](#))

- **Redusert MVA-sats** på transport, der anslått effekt på luftfarten er 75 mill. kroner ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#)).
- **Andre tiltak rettet mot næringslivet**, for eksempel lønnsstøtteordningen ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#)).

2.8 Tiltak rettet mot reiselivsbransjen

2.8.1 Tilskudd til Reisegarantifondet

Det ble i [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) den 27. mars 2020 foreslått en overføring fra statsbudsjettet til egenkapitalen i Reisegarantifondet, med en samlet bevilgning på 102 mill. kroner, for å gjøre fondet i stand til «å dekke arrangørenes plikter overfor de reisende etter pakkereiseloven» på grunn av koronasituasjonen. Fristene for tilbakebetaling i pakkereiseloven ble også forlenget, se [Prop. 68 L \(2019–2020\)](#).

Regjeringen foreslår å tilføre Reisegarantifondet midler over statsbudsjettet for 2021 i tilleggsnummeret ([Prop. 1 S Tillegg 1 \(2020–2021\)](#), 10. november 2020): «Merbehovet er usikkert og vil avhenge av omfanget av konkurser i pakkereisenæringen og om stilte garantier viser seg å være tilstrekkelige. Det foreslås å bevilge 100 mill. kroner»

2.8.2 Låneordning for pakkereisearrangører

I RNB 2020 ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#)) foreslår regjeringen at det opprettes en låneordning for pakkereisearrangørers lovpålagte refusjoner som følge av Covid-19-pandemien. Ordningen ble forvaltet av Innovasjon Norge.

Ordningen innebærer at pakkereisearrangører kan søke om lån på inntil 80 pst. av sine lovpålagte refusjonsforpliktelser av avlyste og avbestilte pakkereiser som skulle startet i perioden 14. mars 2020 til og med 14. juni 2020.

Formålet med den nye ordningen er å bidra til lovpålagte refusjoner til forbrukere og å unngå konkurser for pakkereisearrangører på grunn av akutte likviditetsbehov som er en konsekvens av Covid-19-pandemien.

[...] Av lånerammen på 2 000 mill. kroner foreslås det en tapsavsetning på 50 pst., dvs. 1 000 mill. kroner.

Prop. 117 S (2019–2020))

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) ble det varslet en andre fordelingsrunde blant arrangørene.

2.8.3 Kompensasjonsordningen for reiselivsnæringen

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september varslet regjeringen en midlertidig tilskuddsordning for reiselivsbedrifter med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien og

smitteverntiltakene. Denne skulle treffe næringen mer presist enn den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet. Regjeringen valgte heller å utvide den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet, se Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10. november 2020.

2.8.4 Andre tilskudd til reiselivsbransjen

- 250 mill. kroner til en tilskuddsordning for bedriftsutvikling i reiselivsnæringen. «Formålet med ordningen er å bidra til at reiselivsbedrifter kan omstille seg til endringer i markedet som følge av virusutbruddet.» Forvaltet av Innovasjon Norge. (Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020). Ordningen ble foreslått utvidet i Prop. 142 S (2019–2020) den 21. september 2020. Bevilgningsøkning i statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10. november 2020).
- Midlertidig tilskuddsordning for reiselivsnæringen på Svalbard (Prop. 142 S (2019–2020) den 21. september 2020)
- Økte midler til omstillingsordningen for event- og reiselivsnæringen (Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021)

2.9 Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven («oljeskattepakken»)

I Prop. 113 L (2019–2020) den 13. mai 2020 forslår regjeringen midlertidige endringer i petroleumsskatteloven, etter å ha mottatt et anmodningsvedtak²⁰ fra Stortinget om å «vurdere ulike virkemidler og fremme forslag som kan stimulere til investeringer i olje- og gassindustrien og i norsk leverandørindustri».

De konkrete forslagene var (i) en umiddelbar utgiftsføring av investeringer i særskattegrunnlaget med tillegg av en friinntekt på 10 pst, for visse typer investeringer pådratt mellom 2020 og 2024, og (ii) at skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt. Disse endringene var ment å fremskynde fradrag for investeringer, samt å gjøre at skatteverdien av negative skattegrunnlag blir utbetalt.

Målet med pakken var å forbedre oljeselskapenes likviditet og gi selskapene økte muligheter til å gjennomføre prosjekter ved blant annet å gi økt lønnsomhet etter skatt av investeringene. For en fullstendig begrunnelse, se proposisjonen²¹.

Regjeringen anslo at forslagene samlet ville tilføre selskapene likviditet i størrelsesorden 100 mrd. kroner for årene 2020 og 2021. Det ble anslått at provenyøkningen av forslaget over tid er om lag 14 mrd. kroner, målt i nåverdi med risikofri rente.

Tiltaket blir omtalt i pressemeldingene 76/20 og 43/2020. Senere har tiltaket blitt diskutert i mediene, for eksempel i DN, NRK, E24 og Stavanger Aftenblad.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 reduseres friinntektssatsen i de midlertidige reglene med om lag 30 pst. Provenyvirkningen av forslaget ble anslått til 11 mrd. kroner. Se Prop. 1

²⁰ Anmodningsvedtak nr. 474 av 31. mars 2020

²¹ Se også Stortingets øvrige behandling og vedtak, herunder Innst. 351 L (2019-2020).

[LS \(2022–2023\)](#) for en fullstendig begrunnelse. [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) retter en feil i bokføringen.

2.10 Støtte til gründere, vekstbedrifter og FoU

Den 27. mars 2020 foreslo regjeringen flere tiltak rettet mot oppstarts- og vekstbedrifter (Prop. 67 S (2019–2020)). Tiltakene skulle samlet «lette likviditetsutfordringene for gründere, vekstbedrifter og innovasjonsmiljøer, og bidra til at innovasjons- og utviklingsprosjekter kan gjennomføres til tross for økonomiske utfordringer som følge av virusutbruddet». Følgende tiltak ble foreslått:

- 2,5 mrd. kroner til innovasjons- og etablerertilskudd under Innovasjon Norge
- 300 mill. kroner til rentestøtteordningen under Innovasjon Norge
- 50 mill. kroner til ny tilskuddsordning for private innovasjons- og gründermiljøer under Innovasjon Norge
- 250 mill. kroner til Forskningsrådet for å bidra til å opprettholde FoU-aktiviteter i næringslivet
- 1,6 mrd. kroner til økt ramme for innovasjonslån, med tilhørende tapsavsetning på 720 mill. kroner, under Innovasjon Norge. Ordningen får økt tapsavsetning i RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), den 11. mai 2021)
- 1 mrd. kroner i økt kapital til Investinor.
- Utvidelser av Skattefunn-ordningen

I RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)) foreslår regjeringen følgende tiltak:

- Økt bevilgning med 40 mill. kroner til Siva SF fordi «[f]lere av disse innovasjonsselskapene varsler nå nedbemanning og permitteringer som følge av virusutbruddet». Videre skal støtten «brukes til å styrke egenkapitalen i innovasjonsselskapene og å opprettholde aktivitetsnivå.»

I [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai 2020 foreslår regjeringen (se også regjeringens [nyhetssak](#) av 29. mai 2020):

- Økt grunnbevilgning på 260 mill. kroner til de teknisk-industrielle og de marine primærnæringsinstituttene, som på grunn av «virusutbruddet vil [...] oppleve redusert forskningsaktivitet og bortfall av oppdragsinntekter fra næringslivet».
- Økt grunnbevilgning 15 mill. kroner til Norsk institutt for bioøkonomi og Veterinærinstituttet. «Dette foreslås som en engangsbevilgning til instituttene i en situasjon med lavere inntekter. Begge instituttene henter omkring halvparten av sine inntekter fra eksterne kilder utenom bevilgninger, og etterspørselen etter instituttenes tjenester har blitt redusert som følge av koronasituasjonen. Norges forskningsråd vil fordele midlene til instituttene.»
- Tilsvarende økte grunnbevilgninger på 30 mill. kroner til miljøforskningsinstituttene.
- 40 mill. kroner til Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram. «Næringshagene og inkubatorene har opplevd stor økning i etterspørsel etter tjenester etter virusutbruddet, og mange har tatt inn flere bedrifter i sine program for å avhjelpe situasjonen» og «tiltaket vil styrke bedriftenes overlevelsessevne og utviklingskraft.»

I Prop. 79 S (2020–2021) den 29. januar 2011 foreslås det å «bevilge 500 mill. kroner til innovasjonstilskudd, slik at små og mellomstore vekstselskaper kan gjennomføre utviklingsprosjekter gjennom pandemien.»

2.11 Midlertidig lov om rekonstruksjon

Rekonstruksjonsloven ble foreslått av regjeringen i [Prop. 75 L \(2019–2020\)](#) den 15. april 2020. Hovedformålet med lovforslaget er å redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige virksomheter som er rammet av en akutt svikt i inntektene som følge av utbruddet.

2.12 Mat, fiske og landbruk

- Økning i bevilgningen til garantilott til fiskere med 5 mill. kroner, opp fra 1 mill. kroner. Begrunnelsen var at dette, sammen med regelendringer, «vil kunne bidra til å redusere de negative konsekvensene for fiskere som rammes av leveransestopp som direkte følge av virusutbruddet, eksempelvis hvis fiskemottak må holde stengt på grunn av sykdom eller karantenebestemmelser» (Prop. 67 S (2019–2020))
- 50 mill. kroner til opprettelse av ny, midlertidig tilskuddsordning som har som formål å bidra til å opprettholde aktivitet i skogbruket under koronapandemien (Prop. 117 S (2019–2020)).
- Ekstraordinært tilskudd til landbruksmessen *Dyrsku'n*, som ble avlyst som følge av smittevernstiltak. ([Prop. 142 S \(2019–2020\)](#), den 21. september 2020)

Andre tiltak til mat-, fiske- og landbrukssektoren²²:

- Erstatning for avlivingstap på grunn av manglende arbeidskraft
- Gratis deltagelse på Bondens marked og salgsmesser
- Midlertidig leveringsrett til meieri for produsenter med lokalforedlingskvote
- Økt grunntilskudd til NIBIO og Veterinærinstituttet
- Ekstraordinær tiltakspakke for skogbruket
- Erstatning ved avlingssvikt grunnet manglende arbeidskraft
- Reduserte meldeplikt for dagpengemottakere som arbeider i landbruket
- Ekstraordinært tilskudd til skogplanting

2.13 Støtte til kompetansehevingstiltak

Prop. 73 S (2019–2020), den 4. april 2020:

- 100 mill. kroner til bransjeprogram
- 50 mill. kroner til en fellesutlysning gjennom Diku og Kompetanse Norge
- 20 mill. kroner til eksisterende tilbud ved universiteter og høyskoler
- 20 mill. kroner Kompetansepluss fagopplæring
- 250 mill. kroner til fylkeskommunene til kompetansetiltak

²² Kilde: [Regjeringens oversikt over nasjonale tiltak](#)

- 10 mill. til «et kompetanseløft for den utsatte industriklyngen i Kongsberg høsten 2020» ([Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020)

2.14 Andre tiltak for næringslivet

- Ekstra tilskudd for å dekke tap i dagligvarebutikker som er med i Merkur-programmet (Prop. 67 S (2019–2020))
- Midlertidig regelendring for private pensjonsordninger ved permittering (Prop. 70 LS (2019–2020))
- Ekstra kapasitet til økt saksbehandlingskapasitet hos Namsmannen, for å forhindre at ellers levedyktige bedrifter går konkurs mens de venter på inndrivelse. Prop. 117 S (2019–2020)
- Økt bevilgning på 4 mill. kroner til tiltak særlig rettet mot samisk næringsliv Prop. 117 S (2019–2020)
- Økt tilskudd til ideelle gjenbruksaktører som opplever inntektsbortfall som følge av koronapandemien, på 2,3 mill. kroner ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#))
- Ekstraordinært tilskudd til stiftelsen Offshore Northern Seas ([Prop. 142 S \(2019–2020\)](#))
- Kompensasjonsordning for utgifter til lovpålagt vedlikehold i sesongbedrifter. «Regjeringen foreslår at det bevilges 250 mill. kroner til en midlertidig ordning som skal bidra til at sesongbedrifter som alpinanlegg og fornøylesparker, som har opplevd et stort omsetningsfall, har midler til å finansiere nødvendig vedlikeholdsarbeid iht. gjeldende regelverk.» ([Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai 2020)
- En tiltakspakke for verftsindustrien ([Prop. 127 S \(2019–2020\)](#)), den 29. mai 2020).
- 300 mill. kroner til midlertidig ordning for å kompensere medier for redusert annonseomsetning som følge av virusutbruddet, i perioden fra 1. mars 2020 til 15. juni 2020. Ordningen ble forvaltet av Medietilsynet. Prop. 117 S (2019–2020)

3 Tiltak for å motvirke inntektsbortfall for personer

3.1 Inntektssikring ved tap av arbeid og egen eller barns sykdom

3.1.1 Dagpenger

I behandlingen av Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 53 S (2019–2020) ble det vedtatt flere endringer i dagpengeordningen, som skulle gjelde frem til 31. oktober 2020:

- Oppheve ventedagene for dagpenger for permitterte (oppjustert provenyvirkning i Prop. 67 S (2019–2020) og Prop. 117 S (2019–2020)). Foreslått forlenget ut 2020 i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020.
- Reduksjon i kravet til arbeidstidsreduksjon fra 50 pst. til 40 pst. Foreslått utfaset fra 1. november 2020 i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020.
- Økt kompensasjonsgrad av dagpengegrunnlaget.

I Prop. 67 S (2019–2020) den 27. mars 2020 utvides dagpengeordningen ytterligere, også med varighet ut oktober 2020:

- Økning i satsen for dagpenger. Foreslått forlenget ut 2020 i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020.
- Reduksjon av krav til minste arbeidsinntekt for rett til dagpenger under arbeidsløshet. Foreslått utfaset fra 1. november 2020 i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020.
- Forlenge perioden arbeidsledige får dagpenger og utvide perioden med fritak for lønnsplikt under permittering. Begge tiltak gjaldt til og med 30. juni 2020. Ordningen ble forlenget i RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)) til å gjelde ut oktober 2020.

Retten til å motta dagpenger blir ytterligere forlenget ut september 2021 i Prop. 79 S (2020–2021), av januar 2021.

I tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10. november 2020) blir endringene i dagpengeordningen forlenget, se omtale i RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021) samt tilleggsnummeret.

I Prop. 7 LS (2021–2022) av 22. oktober 2021 foreslås det en forlenging av retten til dagpenger til de permitterte og ledige, samt forhøyet sats ut 2022 – se omtale i neste avsnitt (samt proposisjonen). Det gis også en oversikt over endringer i ordningene.

Utviklingen gjennom 2021 beskrives i nysalderingen av statsbudsjettet for 2021:

Utgiftene til dagpenger ble økt med 6,4 mrd. kroner i første halvår. Dette skyldes primært at en rekke midlertidige regelversutvidelser i forbindelse med pandemien ble forlenget til 30. september 2021, samt at det ble innført en midlertidig ordning med feriepenger av dagpenger, jf. Innst. 232 S (2020–2021), Innst. 233 S (2020–2021) og Innst. 357 S (2020–

2021). I forbindelse med behandlingen av Prop. 7 LS (2021–2022) ble utgiftene økt med 1,7 mrd. kroner til å forlenge de fleste midlertidige regelverksutvidelsene ut året. I forbindelse med nysalderingen nedjusteres utgiftene med om lag 1 mrd. kroner, bl.a. som følge av at det anslås færre mottakere enn tidligere. Samlet øker utgiftene til dagpenger med 7,1 mrd. kroner fra saldert budsjett.

Prop. 36 S (2021–2022), 3. desember 2021

I Prop. 48 LS (2021–2022) i januar 2022 foreslår regjeringen å «videreføre den forhøyede dagpengesatsen, retten til graderte dagpenger ved arbeid opp til 60 prosent av tidligere (vanlig) arbeidstid og å forlenge retten til dagpenger ut over maksimal stønadsperiode til og med 28. februar 2022.» Se også Prop. 51 S (2021–2022).

I Prop. 79 S (2020–2021) den 29. januar 2021 foreslås det «midlertidige endringer i kravet til minsteinntekt og minste arbeidstidsreduksjon i dagpengeordningen. Kostnaden anslås til 240 mill. kroner.» I tillegg omtales endringer i dagpengeordningen foreslått i to tidligere proposisjoner:

I lys av økt usikkerhet på arbeidsmarkedet la regjeringen 15. januar frem Prop. 72 LS (2020–2021) med forslag om å forlenge særlige tiltak innenfor permitteringsordningen, dagpengeordningen og ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere frem til sommeren. Tiltakene hadde en anslått kostnad på 2,2 mrd. kroner. I Prop. 75 S (2020–2021) foreslo regjeringen å oppheve ventetidsbestemmelsene i dagpengeordningen frem til sommeren

Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021

Det ble vedtatt ytterligere utvidelser og forlengelser mellom saldert budsjett for 2021 og RNB 2021, samt i RNB 2021. Se omtale i Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021.

I Prop. 115 S (2021–2022) 12. mai 2022 blir bevilgningen foreslått redusert:

Utgiftene til utvidelsene av koronatiltak på dagpengeområdet tidligere i år anslås å bli om lag 0,8 mrd. kroner lavere enn bevilget. Langt færre ble berørt av koronatiltakene tidlig i 2022 enn lagt til grunn for bevilgningsøkningene, jf. Prop. 48 LS (2021–2022) og Innst. 113 S (2021–2022).

Prop. 115 S (2021–2022) 12. mai 2022

3.1.2 Midlertidig inntektssikringsordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere

I Prop. 67 S (2019–2020) den 27. mars 2020 foreslo regjeringen en midlertidig inntektssikringsordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere, med 80 pst. kompensasjonsgrad og varighet ut oktober 2020 (se også [Prop. 116 L \(2019–2020\)](#)).

Prop. 73 S (2019–2020)): 4,7 mrd. kroner til en midlertidig støtteordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet hele eller deler av inntekten.

Bevilgningen ble nedjustert med 1,1 mrd. kroner i RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)).

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås ordningen ikke forlenget fra 1. november, samt en nedjustering av bevilgningen på grunn av færre mottakere enn tidligere lagt til grunn.

Kompensasjonsytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt gjeninnføres i [Prop. 7 LS \(2021–2022\)](#) i oktober 2021. Videreføringen er også omtalt i statsbudsjettet for 2022 ([Prop. 1 S Tillegg 1 \(2021–2022\)](#)):

Den midlertidige loven om kompensasjonsytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid19, ble opphevet 1. oktober 2021. Regjeringen har fått tilslutning til å videreføre kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere t.o.m. 31. desember 2021, jf. [Prop. 7 LS \(2021–2022\)](#) og [Innst. 30 L \(2021–2022\)](#). En gjeninnføring av kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere i tre måneder fra 1. oktober 2021 er på usikkert grunnlag anslått å gi økte utgifter under kap. 2543, post 70 på om lag 150 mill. kroner i 2021.

Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022)

I [Prop. 48 LS \(2021–2022\)](#) i januar 2022 foreslår regjeringen «å forlenge ordningen med kompensasjonsytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19. Dette sikrer kompensasjon for inntektsbortfall ut februar 2022, for grupper som i liten utstrekning omfattes av andre inntektssikringsordninger.» Se også [Prop. 51 S \(2021–2022\)](#).

I [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#) den 29. januar foreslår regjeringen å forlenge ordningen til og med 30. juni 2021, og omtaler endringer i dagpengeordningen foreslått i to tidligere proposisjoner:

I lys av økt usikkerhet på arbeidsmarkedet la regjeringen 15. januar frem [Prop. 72 LS \(2020–2021\)](#) med forslag om å forlenge særlige tiltak innenfor permitteringsordningen, dagpengeordningen og ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere frem til sommeren. Tiltakene hadde en anslått kostnad på 2,2 mrd. kroner.

3.1.3 Sykepenger

I [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) den 27. mars 2020 foreslås det tidligere rett til sykepenges for selvstendig næringsdrivende og frilansere, fra dag 17 til dag fire. Økning i bevilgningen i [Prop. 117 S \(2019–2020\)](#).

I tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2021 ([Prop. 1 S Tillegg 1 \(2020–2021\)](#), 10. november 2020) blir endringene i sykepengeordningen forlenget, se omtale i [RNB 2021 \(Prop. 195 S \(2020–2021\)\)](#), 11. mai 2021).

Regjeringen foreslår i [Prop. 48 LS \(2021–2022\)](#) i januar 2022 å «gjeninnføre at folketrygden skal dekke en større del av sykefravær som skyldes pandemien i perioden fra og med 1. desember 2021 til og med 30. juni 2022. Det foreslås at folketrygden skal dekke slikt fravær fra og med dag seks». Se også [Prop. 51 S \(2021–2022\)](#).

I [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#) den 29. januar 2021 foreslår regjeringen å forlenge særordningen med sykepenges knyttet til pandemien frem til og med 30. juni 2021.

Utgiftene til sykepenger til arbeidstakere og selvstendige ble oppjustert i forbindelse med behandlingen av RNB 2021, jf. Innst. 600 S (2020–2021) (se omtale i Prop. 7 LS (2021–2022), 22. oktober 2021, og Prop. 36 S (2021–2022), 3. desember 2021)

3.1.4 Omsorgspenger

Ved behandling av Prop. 52 S (2019–2020), Innst. 197 S (2019–2020), anmodet Stortinget om at foresatte skulle kunne overføre omsorgspenger til den andre foresatte. I Prop. 117 S (2019–2020) viser regjeringen til forskrift av 20. mars 2020 om *Midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien*. Der ble gitt mulighet å overføre omsorgsdager mellom foreldre i perioder hvor barnehage/skole er stengt.

I Prop. 67 S (2019–2020) ble ordningen med omsorgspenger foreslått doblet, og næringsdrivende og frilansere fikk omsorgspenger fra dag fire.

I Prop. 117 S (2019–2020) den 12. mai 2020 foreslår regjeringen at foreldre med barn som ikke kan gå i barnehage eller skole på grunn av særlige smittevernhensyn får ubegrensede omsorgspenger.

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslår regjeringen «at kvotene med omsorgspengedager nullstilles fra 1. juli 2020, og at foreldre ut året får rett på samme antall dager som en normal helårskvotet». De med barn med særlige smittevernhensyn får rett til ubegrenset antall omsorgsdager ut året.

Utgiftene til omsorgspenger ble oppjustert i forbindelse med behandlingen av RNB 2021, jf. Innst. 600 S (2020–2021) (se Prop. 36 S (2021–2022), 3. desember 2021). Ordningen var forlenget ut 2021, se omtale i Prop. 7 LS (2021–2022), av 22. oktober 2021.

I statsbudsjettet for 2022 (Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022)) foreslår regjeringen at «enkelte særregler for omsorgspenger skal gjelde i perioden f.o.m. 1. januar 2022 t.o.m. 30. juni 2022». Se Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) for detaljer, samt omtale i RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021).

I Prop. 48 LS (2021–2022) i januar 2022 foreslås det å doble kvoten også for 2022. Se også Prop. 51 S (2021–2022).

3.1.5 Arbeidsavklaringspenger

Forlengelse av stønadperioden for mottakere av arbeidsavklaringspenger med seks måneder, også for arbeidssøkere (Prop. 67 S (2019–2020), 27. mars 2020). Regjeringen foreslo en ytterligere forlengelse, med økt bevilgning, i Prop. 117 S (2019–2020). I Prop. 142 S (2019–2020) av 21. september 2021 foreslår regjeringen å avslutte ordningen for nye søkere fra og med 1. november 2020. I Prop. 79 S (2020–2021) den 29. januar 2021 forslås det «130 mill. kroner til å forlenge perioden med arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker frem til 1. juli 2021.»

Regjeringen foreslår i RNB 2021 å:

[...] forlenge stønadperioden for personer som mottar arbeidsavklaringspenger på ordinære vilkår og som arbeidssøker til og med 30. september. I tillegg foreslås det at personer som

har gått ut maksimal sykepengeperiode, skal få innvilget arbeidsavklaringspenger i en begrenset periode selv om de ikke oppfyller de ordinære vilkårene. Forslagene øker folketrygdens utgifter med 320 mill. kroner.

Prop. 195 S (2020–2021), den 11. mai 2021

I Prop. 7 LS (2021–2022) den 22. oktober 2021 ble ordningen foreslått forlenget ut 2021.

Utviklingen gjennom 2021 ble omtalt i nysalderingen av budsjettet for 2021:

Utgiftene til arbeidsavklaringspenger ble økt med om lag 2,2 mrd. kroner i første halvår, herunder i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2020, jf. Innst. 600 S (2020–2021). Dette skyldes i hovedsak regelverksutvidelser og økt anslag på antall mottakere som følge av koronapandemien. I forbindelse med behandlingen av Prop. 7 LS (2021–2022) ble utgiftene økt med 200 mill. kroner som følge av regelverksutvidelser knyttet til pandemien. Utgiftene nedjusteres med om lag 0,5 mrd. kroner i forbindelse med nysalderingen. Samlet øker utgiftene til arbeidsavklaringspenger med i underkant av 2 mrd. kroner fra saldert budsjett.

Prop. 36 S (2021–2022), 3. desember 2021

Ordningen forlenges ut februar 2022 i Prop. 48 LS (2021–2022) i januar 2022, men Stortinget vedtok forlengelse ut juni 2022, se Prop. 114 LS (2021–2022), som også legger frem en overgangsordning. Se også [Midl. forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien](#).

3.1.6 Andre inntektssikrende tiltak

I forbindelse med behandling av Prop. 67 S (2019–2020) økte Stortinget bevilgningen til bostøtte med 500 mill. kroner til 3 342,3 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020). Se også omtale i Prop. 117 S (2019–2020), der det bevilges ytterligere 43 mill. kroner til skjerming i bostøtten for inntektsøkning samt en økning i inntektsgrensene i bostøtten.

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslås det flere nye tiltak

- Regjeringen omtaler Stortingets anmodningsvedtak nr. 387 fra 16. mars 2020 om å sikre full lønn i minimum 20 dager fra permittering. I den forbindelse foreslår de ny løsning for midlertidig om lønnskompensasjon fra dag tre til 20, som gjør det teknisk mulig å forvalte ordningen.
- Midlertidige særregler slik at faglærte tredjelandborgere kan få rett til dagpenger til tross for begrensningene i oppholdstillatelsen. Dette for «å hindre at nødvendig fagkompetanse forsvinner ut av landet under koronapandemien». Anslås til 120 mill. kroner i 2020.

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås det en økning i statsgarantien for lønnskrav ved konkurs.

3.2 Tiltak for studenter og lærlinger

Følgende tiltak ble foreslått i [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#):

- Utvidet søknadsfrist i Lånekassen, til 15. april 2020. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-67-s-20192020/id2695373/>
- Forskuttering av støtte for våren 2020.
- Ekstralån til studenter som har behov for det. (I Prop. 73 S (2019–2020) foreslås det at deler av lånet skal gis som stipend)
- Utvide antall betalingsutsettelse på studielånet.
- Inntektssikringsordning for lærlinger som har mistet lærlingplass eller som er permittert (se også Prop. 73 S (2019–2020) og Prop. 117 S (2019–2020)). I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) av 21. september 2020 foreslås ordningen ikke forlenget for nye saker fra 1. november.
- I forbindelse med behandling av [Prop. 67 S \(2019–2020\)](#) anmodet Stortinget om muligheten for å kombinere utdanning med ledighet, uten tap av dagpenger. Dette ble ifølge regjeringen innført i forskrift om endring i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Se Prop. 117 S (2019–2020) for detaljer. Ordningen ble forslått forlenget ut 2020 i Prop. 127 S (2019–2020) og deretter varslet forlenget til 1. juli 2021 i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 (se også [Prop. 27 L \(2020–2021\)](#) av 6. november 2021).

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås det utvidet utdanningsstøtteramme for enkelte studenter i utlandet.

Den midlertidige inntektssikringsordningen for lærlinger ble avviklet for alle nye saker fra og med 1. november 2020, jf. Prop. 142 S (2019–2020), Innst. 19 S (2020–2021) (se [Prop. 56 S \(2020–2021\)](#))

I Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021, foreslås det flere tiltak, blant annet «[m]ålrettede tiltak på om lag 1 mrd. kroner for studenter for å motvirke frafall og forsinkelser i studiene, herunder utvidede muligheter for tillegglån gjennom Lånekassen med delvis omgjøring til stipend». I tillegg kommer 100 mill. kroner til tiltak rettet mot lærlinger våren 2021. Se proposisjonen for detaljer. Boks 1.3 i samme proposisjon oppsummerer regjeringens innstas rettet mot studenter.

I Prop. 51 S (2021–2022) januar 2022 kommer det forslag om «40 mill. kroner til forebyggende tiltak for studenters psykiske helse.»

3.3 Andre tiltak rettet mot personer

- I forbindelse med behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) vedtok Stortinget å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner, til 21 mrd. kroner. Bevilgningen til utbetaling av nye lån ble økt med 1 374 mill. kroner til 16 184 mill. kroner, jf. Innst. 216 S (2019–2020).
- Midlertidige endringer i kontantstøtteleven og barnetrygdloven «for å forhindre at familier som på grunn av covid-19 ikke kan reise tilbake til Norge som planlagt, mister barnetrygd og eventuell kontantstøtte» ([Prop. 119 L \(2019–2020\)](#))
- Fra Prop. 79 S (2020–2021), den 29. januar 2021: «Det foreslås om lag 1 mrd. kroner til målrettede tiltak for langtidsledige og permitterte. Dette omfatter blant annet en forsterket satsing på oppfølgings- og opplæringstiltak, arbeidsmarkedstiltak og bedriftsintern opplæring, samt økt bevilgning til drift i NAV.»

4 Kultur, idrett og frivilligheten

4.1 Kompensasjons- og stimuleringsordninger for aktører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet

Total avsetning på 1 mrd. kroner: 700 mill. kroner ble avsatt til **kompensasjonsordningen** for frivillighets- og idrettssektoren, og 300 mill. kroner til kompensasjonsordningen for kultursektoren. Ordningene ble forvaltet av Kulturrådet og Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Ordningene skulle **kompensere arrangører** for tapte billettinntekter eller deltakeravgifter ved avlysning eller stengning av kultur-, frivillighets- eller idrettsarrangement, og kompensere for eventuelle merutgifter i forbindelse med at et kultur-, frivillighets- eller idrettsarrangement avlyses, stenges eller utsettes. Tiltaket gjaldt arrangementer som var planlagt mellom 5. mars 2020 og 30. april 2020. (**Prop. 67 S (2019–2020)** og Innst. 216 S (2019–2020)).

Ordningen ble forlenget ved RNB 2020 til og med 15. juni 2020, og det ble avsatt 620 mill. kroner i den forbindelse. (**Prop. 117 S (2019–2020)**).

I **Prop. 127 S (2019–2020)** av 29. mai 2020 ble ordningen forlenget til og med 1. september 2020, og det ble avsatt ytterligere 1,5 mrd. kroner. Årsaken var det vedvarende forbudet mot større arrangementer. Det ble også foretatt endringer i ordningene, blant annet for å kunne omfatte aktører som opplever tap knyttet til billettinntekter, men som ikke formelt er arrangører. For detaljer, se omtale under kap. 325 i proposisjonen.

I **Prop. 142 S (2019–2020)** av 21. september 2020 foreslår regjeringen å gradvis utfase ordningen med kompensasjon til arrangører i **kultursektoren** over perioden 1. oktober 2020 og ut året. Men regjeringen forslår samtidig å bevilge 900 mill. kroner **en ny stimuleringsordning for kultursektoren** for «å gi insentiver til aktivitet innenfor de rammene som smittevernreglene setter», som skulle gjelde fra 1. oktober 2020 og som er ment å fange opp flere aktører i kulturnæringen enn kun arrangører. Ordningen ble forvaltet av Kulturrådet.

Kompensasjonsordningen for frivillighets- og idrettssektoren foreslås i samme proposisjon forlenget ut året, men med en viss utfasing fra 1. november 2020.

I statsbudsjettet for 2021 (**Prop. 1 S (2020–2021)** Gul bok) blir ordningene videreført med varighet et halvt år inn i 2021. Se også omtale i **Prop. 79 S (2020–2021)**, av 29. januar 2021.

I RNB 2021 (**Prop. 195 S (2020–2021)**) får ordningene igjen økte bevilgninger:

Som følge av pandemien foreslår vi økte bevilgninger til kompensasjons- og stimuleringsordninger for kultur, idrett og frivillighet på 1,3 mrd. kroner for å ta høyde for støtte ut oktober [2021].

Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

I januar 2022 (**Prop. 51 S (2021–2022)**) forlenges ordningene ytterligere:

Kompensasjonsordningen for kultursektoren foreslås forlenget ut første halvår 2022. Regjeringen foreslår også endringer i gjeldende ordning blant annet for å bedre ta hensyn til

at mange av aktørene baserer seg på en sesongøkonomi. Regjeringen foreslår en budsjettramme på 400 mill. kroner til ordningen.

Stimuleringsordningen for kultursektoren foreslås gjeninnført med virkning for arrangementer fra og med 8. desember 2021 til 31. mars 2022. Budsjettrammen for perioden foreslås satt til 300 mill. kroner.

Ordningene for frivillighet og idrett foreslås videreført i første halvår 2021. Dekningsgraden for avlyste arrangementer foreslås økt fra 50 til 70 pst., tilsvarende det som gjelder dersom aktiviteten eller arrangementet gjennomføres helt eller delvis. Budsjettrammen foreslås satt til 600 mill. kroner. 1. mars 2022. Budsjettrammen for perioden foreslås satt til 300 mill. kroner

4.2 Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer

Støtteordning for store publikumsåpne arrangementer, «som faller utenfor kompensasjonsordningene for kultur- og idrettssektoren, med et ventet besøkstall på minst 500 personer», herunder messer og matfestivaler blir varslet i [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#), den 21. september 2020 og fulgt opp i tilleggsnummeret til statsbudsjettet 2021:

Vilkår for støtte er at arrangementet skulle vært avholdt i perioden 5. mars – 31. desember 2020, og at det er avlyst som følge av statlige pålegg ifb. koronapandemien. [...] Målet med ordningen er å stimulere til at tilsvarende arrangementer kan gjennomføres når smitteverntiltakene tillater det. Ordningen foreslås avgrenset til publikumsåpne arrangementer med et ventet besøkstall på minst 500 deltakere eller mer, og som er av regional eller nasjonal verdi.

Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10 november 2020.

Ordningen blir ifølge [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#), av 29. januar 2021, besluttet videreført et halvt år inn i 2021.

I [Prop. 79 S \(2020–2021\)](#) den 29. januar 2021 foreslår regjeringen økte bevilgninger.

I RNB 2021 ([Prop. 195 S \(2020–2021\)](#), 11. mai 2021) foreslår regjeringen «130 mill. kroner for å videreføre den midlertidige støtteordningen for publikumsåpne arrangementer ut oktober».

«Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer foreslås gjeninnført for perioden desember 2021 til juni 2022. Det foreslås en bevilgning på 85 mill. kroner.» ([Prop. 51 S \(2021–2022\)](#), januar 2022).

4.3 Tilskudd til andre institusjoner som ikke dekkes av kompensasjonsordningen

I [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai 2020 foreslås det å øke bevilgningen til kulturinstitusjoner som ikke dekkes av kompensasjonsordningen i forrige kapittel. For fordelingen over institusjonene, se proposisjonen.

Mange kulturinstitusjoner under Kulturdepartementet får hovedandelen av sine inntekter som offentlige tilskudd. Andelen ligger vanligvis over 60 pst., slik at disse institusjonene ikke

kommer inn under den midlertidige kompensasjonsordningen som gjelder for kultursektoren [...]

De offentlig finansierte institusjonene er viktige for hele kultur-Norge, og vil være sentrale når det nå gradvis åpnes for publikumsrettet aktivitet. Mange av institusjonene er avhengig av egeninntekter for å kunne gi publikum et godt tilbud. Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til institusjonene for å stimulere til aktivitet. Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningene til musikk- og scenekunstinstitusjoner og museer mv. med 200 mill. kroner.

Prop. 127 S (2019–2020)

Det ble også av samme grunn samtidig foreslått å øke bevilgningen til offentlige museer med 119,6 mill. kroner og 50,9 millioner kroner til andre kulturelle institusjoner, se kap. 328 i proposisjonen for mottakere.

4.4 Krisefond for utøvende kunstnere

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslås det å opprette et krisefond for utøvende kunstnere som har fått avlyst oppdrag som følge av pålegg og råd fra helsemyndighetene i forbindelse med virusutbruddet.

Ordningen skal forvaltes av Fond for utøvende kunstnere, og søkere kan motta støtte på inntil 200 000 kroner. Med utøvende kunstnere menes musikere, sangere, skuespillere, dansere, dirigenter, sceneinstruktører og andre som gjennom sin kunst fremfører åndsverk eller tradisjonsuttrykk. Tiltaket rettes mot kunstnere som er i en fremføringsfase under smitteverntiltak i 2020, hvor inntektene skulle komme etter en lengre produksjonsfase som ikke ga inntekter i 2019. Tiltaket fordrer ny forskrift. Regjeringen foreslår at det bevilges 30 mill. kroner til formålet.

Prop. 127 S (2019–2020)

4.5 Midlertidig stipendordning under Statens kunstnerstipend

I Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 foreslås det å opprette en midlertidig stipendordning Statens kunstnerstipend, med stipender på inntil 200 000 kroner.

Formålet er å opprettholde kontinuitet i kunstnerisk produksjon. Ordningen vil gjelde for alle kunstnergrupper, men er spesielt rettet mot skapende kunstnere (visuelle kunstnere, forfattere, billedkunstnere, komponister, dramaturger m.m.). Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere vil legges til grunn for ordningen. Regjeringen foreslår at det bevilges 70 mill. kroner til formålet.

Prop. 127 S (2019–2020)

4.6 Andre tiltak til kultur, idrett og frivillighet

- Frivillige organisasjoner får beholde statlige tilskudd innenfor rammen av tildelte midler, tross avlysninger og nedskaleringer. Formålet var å «bidra til forutsigbarhet for sektoren og å bidra til at frivillige organisasjoner kan gjenoppta aktiviteten når situasjonen måtte tilsi det» ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#))

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)) ble det forslått flere tiltak:

- Økte midler til Kulturdepartementets disposisjon for frivillighetsformål, allmenne kulturformål.
- Tilskudd for å blant annet dekke opp for inntektsbortfall for Nobels Fredssenter.
- Økt tilskudd til Sjømannskirken på 16 mill. kroner for å dekke bortfall av inntekter på grunn av koronapandemien og fysisk stengte kirker, som skal bidra til at Sjømannskirken kan opprettholde sin tilstedeværelse for nordmenn i utlandet gjennom og etter koronapandemien

I forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet 2020 foreslo regjeringen følgende tiltak:

For å avhjelpe konsekvensene av smitteverntiltak for kultursektoren foreslår regjeringen 60 mill. kroner i økt tilskudd til kulturinstitusjoner som må holde helt eller delvis stengt. Midlene skal dekke opp for inntektstap i institusjonene etter innstramninger i lokale smittevernbestemmelser, samt bidra til å dekke merutgifter knyttet til omlegging av drift og etablering av alternativ publikumsrettet aktivitet, herunder digital formidling, jf. Kulturdepartementets Prop. 51 S (2020–2021).

Prop. 56 S (2020–2021), 27. november 2020

I Prop. 51 S (2021–2022) januar 2022 foreslås det

- «300 mill. kroner i økt bevilgning til etablerte ordninger for kultursektoren, herunder ordninger i Kulturfondet, Fond for lyd og bilde og Norsk filminstitutt m.fl. Formålet er å gi støtte til aktører, herunder blant annet rettighetshavere, komponister, billedkunstnere og filmprodusenter, som faller utenfor ordningene som er innrettet mot arrangørleddet».
- 100 mill. kroner til fordeling på musikk- og scenekunstinstitusjoner og museer der mer enn 60 pst. av inntektene er basert på offentlige tilskudd. Disse institusjonene er ikke berettiget støtte fra de midlertidige arrangementsordningene. Støtte gjelder for første kvartal 2022.

I statsbudsjettet for 2022 (Prop. 1 S (2021–2022) Gul bok) foreslår regjeringen å videreføre flere av tiltakene for disse sektorene:

Smitteverntiltakene ifb. pandemien har hatt store konsekvenser for kultur-, frivillighets- og idrettssektoren. Regjeringen vil bidra til forutsigbarhet ved gjenåpning av sektoren og foreslår i all hovedsak å videreføre tilskuddene til faste budsjettformål.

Prop. 1 S (2021–2022) Gul bok

5 Utdanning og sårbare grupper

5.1 Støtte til utdanningssektoren

Følgende tiltak ble foreslått i pandemiens første faser:

- Kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling ved stengning av SFO og barnehage ([Prop. 67 S \(2019–2020\)](#)).
- Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO ([Prop. 73 S \(2019–2020\)](#) og [Prop. 117 S \(2019–2020\)](#)))
- Økt bevilgning til Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning, for å forbedre og sikre tilgjengeliggjøring av nettundervisning når skoler og høyere utdanningsinstitusjoner er stengt. ([Prop. 73 S \(2019–2020\)](#))
- Tilskudd til praksis- og kunnskapsdeling mellom skolene om hjemmeundervisning ([Prop. 73 S \(2019–2020\)](#))

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#)) ble det foreslått en rekke bevilgninger, herunder midler til det som ble kalt Utdanningsløftet 2020:

- 80 mill. kroner i midlertidig støtte til kommuner som har utfordringer med overgangen til digital undervisning i forbindelse med virusutbruddet.
- 60 mill. kroner i midlertidig tilskudd til innkjøp av digitale læremidler i kommuner og fylkeskommuner.
- 170 mill. kroner til en midlertidig tilskuddsordning til kommunene, fylkeskommunene og friskolene for å ta igjen tapt progresjon på skolen i forbindelse med virusutbruddet. Tiltaket er forbeholdt sårbare barn og unge.
- 65 mill. kroner i kompensasjon til folkehøyskoler for bortfall av elevbetaling som følge av koronaviruset.
- 36,8 mill. kroner til 1 000 nye studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning, som en del av regjeringens plan for veien ut av krisen.
- 196,2 mill. kroner til økt kapasitet i høyere utdanning som følge av koronakrisen, tilsvarende 4 000 nye studieplasser, pluss 109,2 mill. kroner i nye rekrutteringsstillinger som skal ses i sammenheng med de nye studieplassene.
- 43,9 mill. kroner til Diku, for fleksible, desentraliserte utdanninger.
- 5,5 mill. kroner til tiltak som skal bidra til økt kunnskap om digitalisering i skolen, som har et særlig styrket behov som følge av virusutbruddet.

I [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) av 29. mai 2020 foreslås det flere nye tiltak knyttet til Utdanningsløftet 2020 og andre kompetansetiltak av midlertidig art, knyttet til virusutbruddet. Beskrivelse for og begrunnelse av hvert tiltak finnes i proposisjonen:

- 300 mill. kroner for å hjelpe permitterte og ledige uten fullført VGS å fullføre.
- 175 mill. kroner i tiltak for lærlinger.
- 150 mill. kroner til at avgangselever som ikke fullfører VGS kan få mulighet til å fullføre

- 46 mill. kroner til ordningen *Fagbrev på jobb*.
- 170 mill. kroner i økning i lærlingtilskuddet.
- 5 mill. kroner til *WorldSkills Norway*
- 77,5 mill. kroner til å tre tiltak for livslang læring som skal «øke omfanget av tilbud som raskt kan få permitterte og ledige over i utdanning».
- 40 mill. kroner til «sluttfinansiering av stipendiater og postdoktorer med finansiering fra EU og private aktører som blir forsinket i løpet sitt på grunn av virusutbruddet».
- 40 mill. kroner til forskning på det grønne skiftet, blant annet for å opprettholde FoU-aktiviteten i bedriftene.
- 30 mill. kroner til forskning på konsekvensene av virusutbruddet på samfunns- og næringsliv.

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslår regjeringen følgende tiltak:

- 10 mill. kroner i økte midler til fagskoler gjennom Utdanningsløftet 2020.

I statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S (2020–2021) Gul bok, 25. september 2020) foreslår regjeringen en samlet bevilgning på 2,5 mrd. kroner til ulike tiltak knyttet til Utdanningsløftet 2020, i 2021.

I Prop. 79 S (2020–2021) den 29. januar 2021 foreslås det «500 mill. kroner til nye og utvidete sommerskoletilbud for barn og unge sommeren 2021, for å bidra til å ta igjen tapt progresjon», samt «140 mill. kroner til fleksible utdanningstilbud i fagskoler, høyskoler og universiteter».

I RNB 2021 foreslår regjeringen økte bevilgninger:

For å ta igjen tapt progresjon i skolen, barnehagen og voksenopplæringen som følge av pandemien og strenge smitteverntiltak foreslår regjeringen å bevilge 296 mill. kroner som blant annet kan benyttes til økt bruk av leksehjelp, ettermiddagsskole, intensivkurs, annen oppfølging av elevene og flere ansatte i skolen, barnehagen og voksenopplæringen.

Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

I statsbudsjettet for 2022 (Prop. 1 S (2021–2022) Gul bok) foreslår regjeringen å «bevilge 240 mill. kroner i 2022 til tiltak for å ta igjen tapt læring som følge koronapandemien i skole og barnehage».

I tillegg foreslår regjeringen å videreføre ordningene under Utdanningsløftet 2020:

I møte med den økte arbeidsledigheten og permitteringen som fulgte av koronapandemien lanserte regjeringen Utdanningsløftet 2020. Dette er en satsing på økt kapasitet og fleksibilitet i utdanningene på alle nivåer.

Regjeringen foreslår å videreføre de åtte bransjeprogrammene som ble etablert som en del av Utdanningsløftet 2020. Forslaget gir også rom for et nytt bransjeprogram. Regjeringen foreslår å videreføre og trappe opp 1 600 nye studieplasser i fagskolene fra 2020, og å legge til rette for at kortere utdanningsløp kan gi rett til lån fra studieåret 2023–24.

For å følge opp Utdanningsløftet 2020 foreslår regjeringen å videreføre midler til 4 000 studieplasser ved universiteter og høyskoler, slik at institusjonene også kan ta opp et tredje kull med studenter. Av disse plassene vil regjeringen omprioritere 300 plasser til barnevernsutdanning på masternivå. I tillegg foreslår regjeringen å øke tilskuddet gjennom

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse til fleksible studietilbud til 149,5 mill. kroner

Prop. 1 S (2021-2022) Gul bok

I Prop. 51 S (2021–2022) av januar 2022 foreslår regjeringen

100 mill. kroner til fagskoler, høyskoler og universiteter for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene. Tiltaket skal bidra til at studentene får god og faglig oppfølging, slik at de kan opprettholde progresjonen og hindre frafall i utdanningsløpet.

Se også [hovedrapporten](#) fra evalueringen av tiltakene rettet mot videregående opplæring i Ut-danningsløftet 2020, som NIFU har gjennomført på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

5.2 Støtte til innvandring og integrering

- 10 mill. kroner i tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet, for å bidra til at informasjon om helse, sosiale og økonomiske forhold knyttet til virusutbruddet. ([Prop. 117 S \(2019–2020\)](#)). Bevilgningen ble foreslått økt med ytterligere 10 mill. kroner i Prop. 127 S (2019–2020).
- I Prop. 127 S (2019–2020) foreslås det 456 mill. kroner til styrket integreringsarbeid.
- «Målrettede integreringstiltak på om lag 320 mill. kroner, herunder til norskopplæring, introduksjonsprogram og informasjonstiltak rettet mot innvandregrupper.» (Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021)
- «En ny integreringspakke på til sammen 79 mill. kroner som dekker en midlertidig utvidelse av introduksjonsprogram og norskopplæring for deltakere som går ut av programmene første kvartal 2022, og økte midler til informasjonstiltak i kommunene og fra frivillige organisasjoner.» (Prop. 51 S (2021–2022), januar 2022)

5.3 Støtte til barn, unge og andre sårbare grupper

Regjeringens foreslo en tiltakspakke for sårbare barn og unge i forbindelse med RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)). Se Kapittel 2.8, Andre saker, i proposisjonen for en samlet omtale og begrunnelser. Tiltakene som ble foreslått var:

- 10 mill. kroner til politiet for å forebygge og bekjempe overgrep mot barn og unge som skjer over internett, med økt risiko som følge av virusutbruddet.
- 4 mill. kroner i økt støtte til konfliktrådene for å koordinere gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, som har blitt mer krevende som følge av virusutbruddet.
- 2 mill. kroner til ekstra aktivitetstilbud for barn i asylmottak.
- 150 mill. kroner økning i kommunenes rammetilskudd, til tiltak rettet mot sårbare barn og unge. Halvparten er til økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjeneste, og halvparten til avlastningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med store behov.
- 1,8 mill. kroner i økt tilskudd til Mental helse for å øke bemanningen på deres telefon- og chattetjeneste Foreldresupport, slik at de kan møte den økte pågangen koronautbruddet har medført. Midlene skal også benyttes til informasjonsvideoer for fremmedspråklige

foreldre. I [Prop. 40 S \(2020–2021\)](#) den 20. november 2020 foreslår regjeringen en ytterligere økning på grunn av forventet økt pågang i jula.

- 53 mill. kroner til økte midler til ferie- og fritidsaktiviteter som når utsatte og sårbare barn og familiene deres, gjennom nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge. Se [Prop. 117 S \(2019–2020\)](#) for listen over organisasjoner og tiltak som skulle få tilskudd.
- 7 mill. kroner til Røde Kors' samtaletilbud for barn og unge, Kors på halsen, i 2020, grunnet stor økning i pågangen på sin telefon og chat som følge av virusutbruddet.
- 4 mill. kroner til å utvide tilbudet til Alarmtelefon for barn og unge.

I [Prop. 127 S \(2019–2020\)](#) den 29. mai foreslår regjeringen en bevilgning på 10 mill. kroner til den nasjonale grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene i 2020:

Barne- og ungdomsorganisasjonene melder om at de har tapt betydelige inntekter som følge av pandemien. Mange arrangementer og aktiviteter har blitt avlyst, og flere er bekymret for å miste medlemmer og medlemskontingent. Samtidig har organisasjonene behov for å tilpasse seg smittevernsituasjonen. Mange har således hatt økte utgifter til tilpasning av aktiviteter og digitalisering av arbeidet.

Prop. 127 S (2019–2020)

I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås det nye andre tiltak:

- 11,1 mill. kroner til økt tilskudd til adopsjonsorganisasjonene, fordi «restriksjonene som er innført ifb. virusutbruddet, innebærer at prosesser med utenlandsadopsjoner har stoppet og at adopsjonsforberedende kurs har blitt utsatt. Organisasjonene får dermed reduserte gebyrinntekter».
- 0,45 mill. kroner til RKBU MidtNorge, fordi «På grunn av virusutbruddet er det behov for å utvikle en digital løsning for å kunne arrangere en digital samling for deltakende kommuner» i arbeidet med å styrke og utvikle barnevernstjenesten.

I tilleggnummeret til statsbudsjettet for 2021 foreslås det økte bevilgninger:

Regjeringen legger også vekt på å dempe psykiske og sosiale belastninger som følge av smitteverntiltakene, bl.a. ensomhet blant unge, studenter og eldre. Det fremmes derfor flere forslag som skal forsterke den innsatsen regjeringen allerede har lagt opp til i 2021.

[...]

Det foreslås 158 mill. kroner til ulike tiltak rettet mot sårbare grupper for å avhjelpe psykisk og sosial belastning som følge av pandemien og smitteverntiltakene.

Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10. november 2020

I [Prop. 40 S \(2020–2021\)](#) den 20. november 2020 foreslår regjeringen nye tiltak ment å treffe barn og unge, særlig i forbindelse med julen 2020 (se også omtalen i [Prop. 56 S \(2020–2021\)](#), 27. november 2020):

- Økt tilskudd til *Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge*, fordi grunnet «virusutbrotet og dei strenge smitteverntiltaka kan mange barn og unge i familiar med låg inntekt gå ei vanskeleg jul i møte». For en oversikt over hvilke organisasjoner som mottok støtte, se proposisjonen.

- Økt tilskudd til *Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom*, fordi flere enn vanlig har søkt om støtte fra ordningen grunnet de inngripende smitteverntiltakene.
- Økt tilskydd til *Alarmtelefonen for barn og unge*.

I Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021, foreslås det flere tiltak, se proposisjonen for detaljer og [boks 1.3 i proposisjonen for en omtale av regjeringens innsats rettet mot barn og unge](#) og [boks 1.4 i proposisjonen for innsatsen rettet mot sårbare grupper](#).

I RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021) foreslår regjeringen økte bevilgninger:

For å avhjelpe konsekvensene av pandemien for sårbare grupper foreslår regjeringen 260 mill. kroner til blant annet tiltak rettet mot vold og overgrep, tiltak for å støtte familier, foreldre og barnevernet, samt tiltak overfor funksjonshemmede.

[...]

Regjeringen foreslår 300 mill. kroner til tiltak innen psykisk helse, livskvalitet og rusmiddelbruk, blant annet som oppfølging av Kjøsutvalget. Det foreslås blant annet økt bevilgning til eksisterende behandlingstilbud i kommunene, flere psykososiale kriseteam og økt kompetanse om forebyggende arbeid i skolen.

[...]

For å ta igjen tapt progresjon i skolen, barnehagen og voksenopplæringen som følge av pandemien og strenge smitteverntiltak foreslår regjeringen å bevilge 296 mill. kroner som blant annet kan benyttes til økt bruk av leksehjelp, ettermiddagsskole, intensivkurs, annen oppfølging av elevene og flere ansatte i skolen, barnehagen og voksenopplæringen.

Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

I Prop. 51 S (2021–2022) av januar 2022 foreslår regjeringen «en tiltakspakke for barn og unge på til sammen 78 mill. kroner. Blant annet foreslår regjeringen å videreføre stimuleringsprogrammet for frivilligheten samt å gi økt bevilgning til Røde Kors sin hjelpetelefon Kors på Halsen, Mental helse sin hjelpetelefon Foreldresupport og Alarmtelefonen for barn og unge. Det foreslås også økt bevilgning til tilskuddsordningen til tiltak for å forebygge vold og overgrep, til digitale arrangementer og tiltak rettet mot særlig sårbare grupper i regi av tros- og livssynssamfunnene, samt til informasjonstiltak for unge».

I tillegg har regjeringen foreslått andre tiltak rettet mot sårbare grupper:

- Midler til flere digitale jobbmesser i regi av NAV. «Jobbmessene skal understøtte tettere kobling mellom arbeidssøkere og arbeidsgivere som trenger arbeidskraft» og målgruppen er sårbare grupper det ellers ikke er lett å nå. (Prop. 127 S (2019–2020))
- 75 mill. kroner til etablering av en «ny tilskuddsordning for frivillige organisasjoner som tilbyr praktiske tjenester, digitalisering av likemannsarbeid, møteplasser og aktiviteter for mennesker som er sosialt isolert som følge av smitteverntiltakene. Det foreslås at midlene forvaltes av stiftelsen Dam». (Prop. 127 S (2019–2020))

6 Støtte til fylkeskommuner, kommuner, samt statlig forvaltning

Dette kapitlet fremlegger detaljer rundt av økningene i tilskuddene til sektoren, med henvisning til relevante stortingsproposisjoner. For en mer komplett oversikt over økonomiske konsekvenser for kommunesektoren og statens kompensierende tiltak, se de årlige kommuneproposisjonene som utgis i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett om våren:

- [Prop. 105 S \(2019–2020\)](#) - Kommuneproposisjonen 2021
- [Prop. 192 S \(2020–2021\)](#) - Kommuneproposisjonen 2022
- [Prop. 110 S \(2021–2022\)](#) - Kommuneproposisjonen 2023

Flere av tiltakene som foreslås, innebærer økte overføringer til kommuner og fylkeskommuner for å kompensere for økte kostnader i forbindelse med deres forvaltning av tiltaket. Slike overføringer inkluderer vi ikke her. Vi inkluderer derimot ekstraordinære overføringer ment å treffe kommunene direkte, som ikke ellers er dekket.

6.1 Økning i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner

Prop. 52 S (2019–2020), 13. mars 2020:

- Økning i skjønnsmidler med 250 mill. kroner i 2020 til kommunene som har hatt «større merutgifter i forbindelse med virusutbruddet».
- Økning i innbyggertilskudd til fylkeskommunene med 50 mill. kroner, for å «gjøre fylkeskommunene bedre i stand til å tilpasse innsatsen overfor bedrifter som rammes av virusutbruddet».

Prop. 73 S (2019–2020), 3. april 2020:

- Økning i rammetilskudd til kommuner for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling i barnehage og SFO, 1 mrd. kroner.

I RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020), 12. mai 2020) gis det en gjennomgang av tiltakene så langt, samt nye bevilgningsforslag:

En rekke tiltak rettet mot kommunesektoren er allerede vedtatt, og ytterligere tiltak foreslås i Revidert nasjonalbudsjett. I Stortingsbehandlingen av Prop. 67 S (2019–2020) ble det vedtatt å øke bevilgningene til kommunesektoren med om lag 5,2 mrd. kroner. Øvrige vedtatte bevilgningsøkninger, herunder økte skjønnsmidler, styrker kommuneøkonomien med ytterligere om lag 1,3 mrd. kroner. Samlet beløper allerede vedtatte bevilgninger til kommunesektoren for å kompensere denne for merutgifter og inntektstap i forbindelse med virusutbruddet seg dermed til om lag 6,5 mrd. kroner. Nye tiltak som foreslås i Revidert nasjonalbudsjett innebærer økte bevilgninger til kommunesektoren på om lag 2,1 mrd. kroner. Dette inkluderer 1,5 mrd. kroner i kompensasjon til fylkeskommunene for bortfall av inntekter knyttet til kollektivtrafikk, om lag 350 mill. kroner som en del av tiltaksplanen for sårbare barn og unge, 140 mill. kroner til digitalisering i skolen, 80 mill. kroner til praksiskompensasjon for fastleger og 50 mill. kroner til smitteverns- og oppfølgingsarbeid for

særlig utsatte grupper. I tillegg foreslås det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 en midlertidig nedsettelse av arbeidsgiveravgiften for tredje termin. For kommunesektoren innebærer det reduserte utgifter, anslått til om lag 2,2 mrd. kroner i 2020. Samlet innebærer tiltakene som allerede er vedtatt og foreslås i Revidert nasjonalbudsjett at kommuneøkonomien styrkes med om lag 10,8 mrd. kroner»

I forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet 2020 foreslo regjeringen følgende tiltak:

Regjeringen foreslår å øke kommunenes rammetilskudd med 807 mill. kroner for å kompensere for merutgifter og mindreinntekter som følge av pandemien, og styrke kommunenes kontrollaktivitet knyttet til smittevernregler. I tillegg foreslås det 100 mill. kroner i kompensasjon til fylkeskommunene over rammetilskuddet, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 48 S (2020–2021).

Prop. 56 S (2020–2021), 27. november 2020

I statsbudsjettet 2021 foreslås det økte midler:

Tilleggsnummeret [Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), 10. november 2020] omfattet blant annet om lag 7,4 mrd. kroner til kommunene og fylkeskommunene, som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter som følge av pandemien, på toppen av 3,3 mrd. kroner til kommunesektoren i regjeringens forslag i Prop. 1 S (2020–2021).

Omtale fra Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

I RNB 2021 foreslår regjeringen å

[...] øke kompensasjonen til kommunene med 2,7 mrd. kroner for merutgifter og inntektsbortfall som følge av pandemien i andre halvår 2021. Denne kompensasjonen legger til grunn et behov tilsvarende 40 pst. av bevilgningen for første halvår. Midlene foreslås delvis som skjønnsmidler og delvis som innbyggertilskudd.

Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

I 2022 øker utgiftene under Kommunal- og distriktsdepartementet med 7,3 mrd. kroner i kompensasjon til kommunesektoren for merutgifter og mindreinntekter som følge av koronapandemien, jf. Prop. 23 S (2022–2023), se Prop. 33 S (2022–2023).

6.2 Kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikken

I Innst. 216 S (2019–2020) til Prop. 67 S (2019–2020) bevilges det 1 mrd. kroner til fylkeskommunene for å kompensere for inntektsbortfall i kollektivtransporten, for å legge til rette for grunnleggende tilbud av kollektivreiser under virusutbruddet.

I RNB 2020 ble det foreslått å bevilge ytterligere 1,5 mrd. kroner. I Prop. 117 S (2019–2020) foreslås ytterligere 600 mill. kroner, som gir en samlet bevilgningsøkning på 3,1 mrd. kroner så langt. I [Prop. 142 S \(2019–2020\)](#) den 21. september 2020 foreslås det en ytterligere bevilgning på 1,5 mrd. kroner.

I RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021)) den 11. mai 2021 ble det foreslått å bevilge 1,5 mrd. kroner «som skjønnsmidler til fylkeskommunene for å ta høyde for reduserte billettinntekter for kollektivtransporten frem til 31. oktober.»

I Prop. 51 S (2021–2022) av januar 2022 foreslås det «kompensasjon til fylkeskommunal kollektivtransport på til sammen 600 mill. kroner for første kvartal, utover de 250 mill. kroner som allerede er bevilget [i statsbudsjettet for 2022]».

6.3 Kommunal kompensasjonsordningen for lokale virksomheter

Den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter blir foreslått opprettet i januar 2021 i Prop. 79 S (2020–2021):

Hensikten med tilskuddet er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Kriteriet for tildeling er at kommunene bruker midlene på tiltak som kommer lokale virksomheter som er rammet av strenge smitteverntiltak til gode.

Prop. 79 S (2020–2021), 29. januar 2021

RNB 2021 den 11. mai 2021 foreslås det økte midler til ordningen:

Den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter foreslås økt med 1 mrd. kroner. Midlene skal komme næringslivet i hardt rammede kommuner til gode, ved at kommunene settes bedre i stand til å avhjelpe lokale virksomheter som er rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. 500 mill. kroner foreslås fordelt til kommunene nå, mens 500 mill. kroner kan utbetales dersom det er behov til høsten.

Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021

Regjeringen foreslår i Prop. 51 S (2021–2022) av 14. januar 2022 at

[...] den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter forlenges, og at det bevilges 500 mill. kroner mer til ordningen. Stortinget vedtok tilsvarende økning i ordningen mot slutten av 2021, og midlene er allerede utbetalt til kommunene. Ordningen gjør blant annet at kommunene kan støtte bedrifter som rammes av smitteverntiltakene, men som av ulike grunner faller utenfor andre støtteordninger.

Prop. 51 S (2021–2022), 14. januar 2022

I Prop. 115 S (2021–2022) av 12. mai 2022 gis det en oppsummering, og ordningen blir foreslått avsluttet:

Den kommunale kompensasjonsordningen ble vedtatt av Stortinget vinteren 2021 for å sette kommunene i bedre stand til å hjelpe lokalt næringsliv gjennom pandemien, jf. Prop. 79 S (2020–2021) om økonomiske tiltak i møte med pandemien og Innst. 233 S (2020–2021). Ordningen skulle også være en ventilordning for virksomheter som hadde falt helt eller delvis utenfor den generelle kompensasjonsordningen. Stortinget har til sammen bevilget i overkant av 4 mrd. kroner til den kommunale kompensasjonsordningen i 2021 og 2022. I 2022 er det bevilget 500,0 mill. kroner til ordningen som beredskap hvis det dukker opp behov som følge av kommunale eller regionale smitteverntiltak som over tid er strengere enn de nasjonale, eller behov som over tid ikke dekkes gjennom generelle ordninger. Av dette er 250,0 mill. kroner fordelt til kommunene. Det gjenstår dermed en bevilgning til ordningen på 250,0 mill. kroner som ikke er fordelt. Alle smitteverntiltakene er nå fjernet, og det foreslås å avvikle ordningen. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen med 250,0 mill. kroner.

Prop. 115 S (2021–2022), 12. mai 2022

6.4 Økt støtte til mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling i kommunene

Det foreslås i Prop. 127 S (2019–2020) den 29. mai 2020 en økning i posten for mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling i kommunene.

Posten dekker tilskudd til fylkeskommunene til finansiering av virkemidler for å mobilisere og utvikle et verdiskapende næringsliv i hele landet. Det foreslås å øke bevilgningen med 600 mill. kroner i 2020 til kommuner som er særlig hardt rammet av høy arbeidsledighet som følge av virusutbruddet.

Midlene skal sette kommunene i stand til å legge til rette for økt aktivitet, sysselsetting og verdiskaping basert på lokale utfordringer. Det vises til at kommunale næringsfond er etablert ordning som kan benyttes. Midlene skal benyttes til bedriftsrettet støtte (støtten må gis i tråd med regelverket om offentlig støtte), og til andre næringsrettede tiltak som kommunene mener er viktig for å motvirke negative virkninger av virusutbruddet. Ordningen skal være landsdekkende. Målgruppen er bedrifter og næringsaktører.

Prop. 127 S (2019–2020)

Se proposisjonen for ytterligere omtale.

6.5 Økt bevilgning til statlig saksbehandling og forvaltning av statlig eierskap

- 200 mill. kroner foreslås i Prop. 53 LS (2019–2020) til NAV for teknisk tilrettelegging for nye midlertidige ordninger. Bevilgningen foreslås økt med 700 mill. kroner i Revidert nasjonalbudsjett 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)).
- 105 mill. kroner i økt risikokapital til Nysnø Klimainvesteringer. Tiltaket er ment å øke kapitaltilgangen i en tid der uro i finansmarkedene som følge av koronaepidemien kan bli etterfulgt av lavere vilje til utlån og investeringer i små bedrifter, og særlig de segmentene av markedet hvor risikoen oppleves som stor. Prop. 117 S (2019–2020)

6.6 Bygg- og vedlikeholdstiltak

I Prop. 63 S (2019–2020) og Innst. 216 S (2019–2020) innvilget Stortinget 1 mrd. kroner til vedlikeholdstiltak i regi av Statens vegvesen, Bane NOR, Kystverket og NVE. I Prop. 127 S (2019–2020) foreslo regjeringen ytterligere 4 mrd. kroner til bygg- og vedlikeholdstiltak. Se tabell 5.2 i proposisjonen for en fullstendig oversikt.

I tillegg foreslås det også i Prop. 127 S (2019–2020) å øke posten til Direktoratet for byggkvalitet:

Bevilgningen på posten skal bidra til kunnskapsutvikling og informasjonsformidling om bygningspolitiske temaer, og finansiere utredninger og Direktoratet for byggkvalitets (DiBK) eksterne samhandlings- og kommunikasjonsaktiviteter. [...] For å benytte ledig kapasitet og kompetanse i bygge- og eiendomsnæringen, og bidra til ytterligere digitalisering av plan- og

byggesaker foreslås det å øke bevilgningen med 20 mill. kroner i 2020. [...] Prosjektene vil på kort sikt bidra til å forhindre at arbeidsplasser går tapt. På lenger sikt vil det bidra til raskere og mer digitale plan- og byggesaksprosesser.

Prop. 127 S (2019–2020)

6.7 Andre tiltak

- Økning i egenkapitalen i Kommunalbanken med 750 mill. kroner. Formålet var å «å legge til rette for at markedene fungerer best mulig, og for å unngå at kommunenes refinansiering av verdipapirer med kort løpetid bidrar til å forsterke stresset i markedene» (Prop. 67 S (2019–2020))
- Utsett frist for foreldelse av krav om merverdiavgiftskompensasjon for kommuner og fylkeskommuner (Prop. 107 LS (2019–2020)).
- Økt tilskudd til Svalbardsbudsjettet, blant annet til forvaltning av stønadsordningen for utenlandske arbeidstakere i Longyearbyen som er permittert, kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling til barnehage og SFO, m.m. (Prop. 117 S (2019–2020)). Tilskuddet ble foreslått økt i Prop. 127 S (2019–2020).
- Midler til økt kapasitet i domstolene, hos politijuristene og hos Riksadvokaten for å redusere restanser som har bygget seg opp i forbindelse med virusutbruddet (Prop. 127 S (2019–2020))

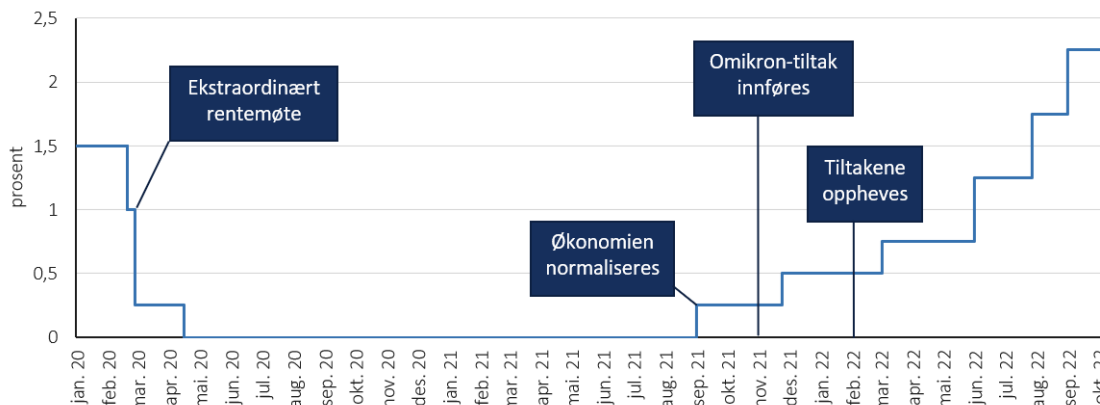
7 Pengepolitikk og kredittmarkedstiltak

7.1 Endringer i styringsrenten

I løpet av koronakrisens første fase **reduserte Norges Bank styringsrenten fra 1,5 prosent til 0 prosent** for å motvirke de negative konsekvensene av pandemien og smittevernstiltak. Så lav har renten aldri vært tidligere. Den 13. mars 2020 ble renten redusert med 0,5 prosentenheter til 1,00 prosent, før det ble bestemt på et ekstraordinært rentemøte 19. mars 2020 å redusere den med ytterligere 0,75 prosent enheter til 0,25 prosent. På møtet 7. mai 2020 ble styringsrenten satt til 0 prosent.

Den første hevingen av renten kom 23. september 2021, med 0,25 prosentenheter. Renten ble hevet til 0,5 prosent 16. desember 2021, som var etter innføringen av tiltak mot omikron-varian-ten. På møtet i desember forventet sentralbanken å sette opp renten ytterligere i mars 2022²³, noe den gjorde med en økning til 0,75 prosent 23. mars 2022. Styringsrenten i oktober 2022 var på 2,25 prosent, etter hevinger på 0,5 prosentenheter i hvert av møtene juni, august og septem-ber 2022. Se Figur 7.1 for en visualisering av rentebanen.

Figur 7.1 Styringsrenten under pandemien

Kilde: Vista Analyse, basert på data fra Norges Bank

Se rapportserien Norges Bank Watch, utgitt av Senter for monetær økonomi på oppdrag av Finansdepartementet, for uavhengige rapporter om Norges Banks virksomhet under koronakri-sen²⁴.

²³ <https://www.norges-bank.no/tema/pengepolitikk/Rentemoter/2021/desember-2021/>

²⁴ <https://www.bi.no/forskning/sentre-forskningsgrupper-og-andre-initiativ/senter-for-monetar-okonomi-cme/norges-bank-watch/>

7.2 Reduksjon av motsyklisk kapitalbuffer

Den 13. mars 2020 fikk Finansdepartementet råd av Norges Bank om å **sette ned kravet til motsyklisk kapitalbuffer fra 2,5 prosent til 1,0 prosent**. Begrunnelsen for reduksjonen var at en stram utlånspraksis kan forsterke nedgangen i økonomien²⁵. Norges Bank forventet på dette tidspunktet ikke å gi råd om å øke kravet igjen før i første kvartal 2021, som ville gitt krav om iverksettelse av kravet ett år senere, i første kvartal 2022.

Kravet ble økt fra 1,0 prosent til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2022, altså ett kvartal senere enn først anslått²⁶. På sikt skulle kravet tilbake 2,5 prosent. Etter den første økningen ble kravet økt til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2022, så til 2,5 prosent med virkning fra 31. mars 2023, før det ble holdt uendret på Norges Bank sitt møte i september 2022²⁷.

Tabell 7.1 Myndighetenes saksbehandling: Statens obligasjonsfond

Dato	Stortingsproposisjoner	Innstillinger og saksdokumenter
20.03.2020	Prop. 57 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)	Innst. 200 S (2019-2020)
20.03.2020	Prop. 58 LS (2019–2020) - Lov om statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter, lov om Statens obligasjonsfond, lov om endringer i skattebetalingsloven og vedtak om endring i stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2020 (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)	Innst. 200 S (2019-2020) S-delen Innst. 201 L (2019-2020)

Kilde: Vista Analyse

7.3 Midlertidig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

Regjeringen foreslo i RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)) å etablere en ny midlertidig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring. Ordningen ble forvaltet av GIEK.

Ordningen skal bidra til risikoavlastning for tilbydere av kredittforsikring for å bidra til at de opprettholder sitt tilbud til norske bedrifter i en situasjon med økt risiko i markedet som følge av Covid-19.

[...] Som følge av økt risiko og usikkerhet knyttet til Covid-19 har kredittforsikringselskapene varslet at de vil redusere sine tilbud av kortsiktig kredittforsikring. Konsekvensen er at bedriftene må ta en større del av risikoen ved kredittsalget. Noen bedrifter er ikke i posisjon til å ta slik risiko.

[...] Ordningen vil være åpen for alle kredittforsikringselskapene med aktivitet i Norge, for risiko pådratt i tidsrommet 1. januar til 31. desember 2020, men kun dekke tap som er meldt inn etter koronakrisen.

²⁵ <https://www.norges-bank.no/aktuelt/nyheter-og-hendelser/Brev-og-uttalelser/2020/2020-03-13/>

²⁶ <https://www.norges-bank.no/aktuelt/nyheter-og-hendelser/Brev-og-uttalelser/2021/2021-06-17-mkb/>

²⁷ <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2022/motsyklisk-kapitalbuffer-for-banker-holdes-uendret-pa-25-prosent/>

[...] Ordningens kostnad for staten vil avhenge av tapene i porteføljen. Det er vanskelig å anslå tapet. Det foreslås å bevilge 1,62 mrd. kroner for å ta høyde for tap i ordningen. Dette tilsvarer statens andel av tapene i intervallet hvor staten og kredittforsikringsselskapene dekker tapene 90/10.

Prop. 117 S (2019–2020)

I RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021) opplyses det om at ordningen avvikles fra 30. juni 2021, og det foreslås derfor en bevilgningsreduksjon.

7.4 Andre tiltak

Fra Prop. 57 S (2019–2020), den 20. mars 2020:

- Norges Bank har samtidig åpnet for at **bankene kan få ubegrenset tilgang på lån, mot sikkerhet**, med ekstra lang løpetid. I tillegg har Norges Bank midlertidig lempet på kravene til hvilke verdipapirer bankene kan stille som sikkerhet for lån i Norges Bank, og det har blitt opprettet midlertidige dollar-likviditetsordninger (swap lines) mellom Norges Bank og Federal Reserve. Det legger til rette for at bankene har tilgang på trygg finansiering, og at rentene holdes nede.

Prop. 67 S (2019–2020):

- **Økning i egenkapitalen i Kommunalbanken** med 750 mill. kroner. Formålet var å «å legge til rette for at markedene fungerer best mulig, og for å unngå at kommunenes refinansiering av verdipapirer med kort løpetid bidrar til å forsterke stresset i markedene».

RNB 2020 (Prop. 117 S (2019–2020)):

- Det foreslås at staten **ikke tar utbytte fra Kommunalbanken for 2019**, som gir 510 mill. kroner i økt egenkapital. Det samme foreslås i RNB 2021 (Prop. 195 S (2020–2021), 11. mai 2021), men dette som følge av økte kapitalkrav gjennom EUs bankpakke og ikke et koronatililtak som sådan.

8 Internasjonale tiltak

Under pandemien innførte Danmark, Finland og Sverige en rekke ordninger med samme formål som i Norge. Blant annet ble det innført hjelpepakker som omfatter direkte støtte til virksomheter som dekker tap av inntekt og faste kostnader, kompensasjon for reduserte arbeidstider/permitteringer og likviditets- og låneordninger.

I dette kapitlet gir vi en overordnet oversikt basert på rapportene [The Nordics during the first phases of COVID-19](#) (SSB m fl., 2022) og [Economic consequences of the pandemic – The Nordic countries](#) (Andersen m fl., 2022). Data fra IMF er også en viktig kilde.

8.1 Økonomiske tiltak og virkemidler

Alle de nordiske landene innførte statlige støtteordninger og andre initiativer for å redusere utfordringene knyttet til de økonomiske konsekvensene av covid-19-pandemien. Disse tiltakene har påvirket den økonomiske utviklingen og bidratt til å forhindre ytterligere antall konkurser og arbeidsledighet.

Dette omfatter flere utradisjonelle tiltak mot næringslivet og husholdninger som blant annet omfatter likviditet/lån/garantier, subsidier og sosialstønad. Det ble også brukt mer tradisjonelle tiltak som finanspolitikk og pengepolitikk.

I de påfølgende avsnittene ser vi nærmere på disse tiltakene for de nordiske landene.

8.1.1 Tiltak rettet mot næringslivet og husholdninger

Myndighetene Danmark, Finland, Norge, Sverige innførte flere utradisjonelle økonomiske tiltak gjennom covid-19 pandemien. Tabell 8.1 gir en oversikt over tiltakene som både omfatter bedrifter, arbeidsmarkedet og husholdninger. Der ser vi at flere av tiltakene ligner hverandre, men har likevel noen ulikheter.

Tabell 8.1 Tiltak rettet mot næringslivet og husholdninger

	Denmark	Finland	Norway	Sweden
Firms	Liquidity and loan facilities (deferred tax/VAT payments). Support for fixed costs. Support to self-employed. Targeted support to specific sectors.	Liquidity and loan facilities (deferred tax/VAT payments and pension contributions). Temporary reduction in pay roll tax. Support for fixed costs. Support to self-employed. Targeted support to specific sectors.	Liquidity and loan facilities (deferred tax/VAT payments, guarantees). Temporary reductions in pay roll tax (arbeidsgiveravgift). Support for fixed costs for firms with large reduction in revenues. Support to self-employed. Targeted support to specific sectors. Reduced employer contribution in the furlough scheme (permitting).	Liquidity and loan facilities (deferred tax/VAT payments). Support for fixed costs (omställningsstöd). Support to self-employed. Targeted support to specific sectors. Lower employer contribution.
Job-matches	Temporary wage compensation scheme. New work-sharing arrangement.	Elimination of waiting period in unemployment compensation. Unemployment security for entrepreneurs.	Wage support to re-hire workers on furlough	Implementation of a new discretionary scheme for work sharing.
Households	Softening eligibility conditions in the social safety net. Release of "frozen" holiday pay.	Softening conditions for support for Children, the young, families and the elderly. Support for different levels of education and learning.	Higher unemployment benefits. Softening eligibility conditions in the social safety net (unemployment benefits, sickpay, temporary disability pension, students).	Higher unemployment benefits and softer eligibility conditions in the social safety net. Active labour market policies – education and training.

Kilde: Andersen m.fl. (2022)

Danmark og Sverige hadde f.eks. «work-sharing program» som innebærer betydelige begrensninger på maksimal reduksjon i arbeidstid. Et annet utradisjonelt tiltak som ble innført i Danmark var å «frigjøre» låst feriepengeutbetaling (opprinnelig låst til pensjon).

I de neste avsnittene ser vi nærmere på økonomiske tiltak for bedrifter og ansatte i arbeidsmarkedet.

Støtteordninger til arbeidsmarkedet og ansatte

Det ble implementert kompensasjon til selvstendig næringsdrivende som mistet omsetning pga koronapandemien, i alle de nordiske landene. Det ble også innført en generell lønnskompensasjon for alle land utenom Finland. Finland hadde derimot en stønad for kortsiktige permitteringer med dagpenger. Tekstboksen nedenfor gir en overordnet beskrivelse av ordningene i den første fasen av pandemien, og utelater detaljer og endringer som senere ble innført (Norge inkluderes ikke).

Tekstboks 8.1 Overordnet beskrivelse av ordningene for kompensasjon til ansatte

Danmark: Lønnskompensasjonsordningen (permisjonsordningen) ble innført for å kompensere virksomheter som måtte ha sagt opp 30 prosent av de ansatte eller flere enn 50 ansatte, dersom de ikke kunne permittere dem. Permitterte ansatte mottar vanlig lønn. Kompensasjonen for virksomheter er 75 prosent av lønnskostnaden for «kontorarbeid» og 90 prosent av lønnskostnaden for arbeidstakere som utfører fysisk arbeid, men i begge tilfeller betales maksimalt 30 000 DKK per måned. Virksomheter kan ikke si opp ansatte når de bruker ordningen, men det er fleksibilitet til å ta ansatte tilbake i jobb og redusere støtten tilsvarende.

I arbeidsfordelingsordningen kan virksomheter redusere arbeidstiden for noen eller alle arbeidere, mens ansatte mottar dagpenger de dagene de ikke jobber.

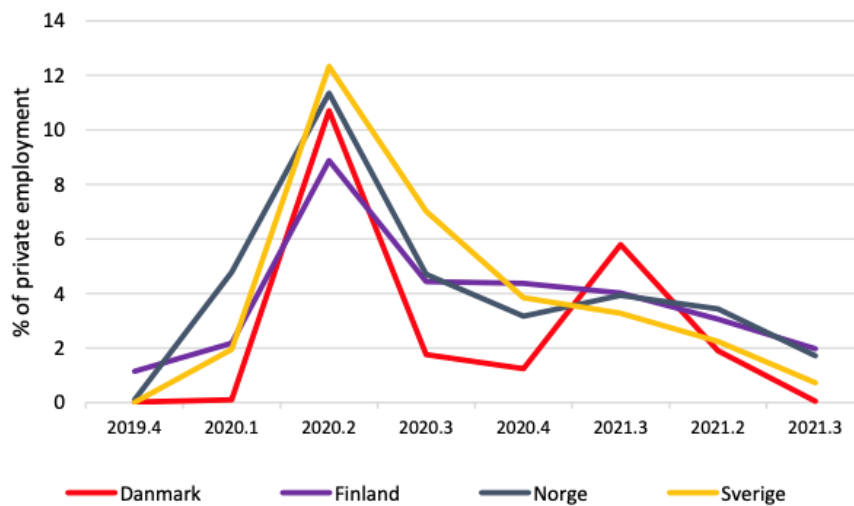
Sverige: Det ble innført en ny ordning for redusert arbeid i april 2020 for virksomheter som har midlertidige økonomiske utfordringer. I motsetning til ordningene i de andre nordiske landene, kan arbeidstiden maksimalt reduseres til 60 eller 80 prosent (avhengig av ulike tidsperioder).

Finland: Eksisterende system for midlertidige permitteringer basert på nasjonale retningslinjer. Kompensasjonsordningen er noe lavere enn i de andre nordiske landene.

Kilde: Andersen m fl. (2022)

For å gi et innblikk i hvor mange ansatte som fikk en form for støtteordning, pga. permittering eller deltidsarbeid, har vi inkludert en figur fra rapporten som viser dette (Figur 8.1).

Figur 8.1 Andel ansatte med støtteordning pga. permittering/deltidsarbeid, 2019.4-2021.3

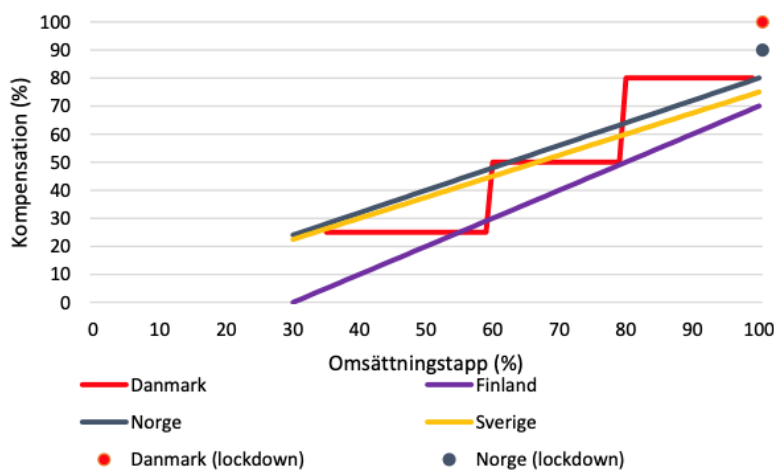
Note: Data is quarterly averages for Denmark work sharing and wage compensation, for Finland temporary lay-offs and people on short week, for Sweden short-time work and for Norway temporary layoffs. The numbers are based on approved cases, and the actual numbers may thus deviate. Source: TEM (FI), NAV (NO), www.tillvaxtverket.se, www.erhvervsstyrelsen.dk.

Kilde: SSB m fl., (2022)

Støtteordninger til virksomheter

Hovedsakelig har støtten til virksomheter bestått av to generelle virkemidler; likviditet/lån og støtte til faste kostnader. Det ble iverksatt kompensasjon for bedriftenes faste kostnader ved tap av inntekter. Figur 8.2 viser størrelsen på kompensasjonsordningen målt mot omsetningstap i de nordiske landene.

Figur 8.2 Kompensasjonsordninger for faste kostnader -2020

Note: Rules as applying at the introduction of the schemes in 2020. In most cases there are also a lower threshold in and an upper cap on the amount to be received in compensation.

Kilde: SSB m fl., (2022)

Sammen med ulike kompensasjonsordninger ble det også gitt lån til foretak for å finansiere forfalte momsbetalinger og statsgarantert lån til bedrifter. Det ble også gjennomført en rekke mindre kompensasjonsordninger til f.eks. avlyste arrangement, sykkelønnskostnad og feriepenger

Tabell 8.2 er hentet fra rapporten [The Nordics and COVID-19](#) og gir en oversikt over kompensasjonsordninger og tiltak innført i de nordiske landene (listen er ikke uttømmende).

Tabell 8.2 Oversikt over hovedkompensasjonsordninger og tiltak

	Key compensation schemes and benefits	Loans	Other initiatives
Danmark	<ul style="list-style-type: none"> • Compensation for self-employed and freelancers with a maximum of 25 full-time employees • Wage compensation • Compensation for fixed costs targeted businesses that expected a revenue loss of more than 30-35 per cent because of the COVID-19 outbreak • Activity based compensation for mink farms, travel agencies, tour operators, tourism, passenger air transport, cultural life (museums, arts facilities etc.), public transportation, seasonal businesses, businesses that were forced to cancel cultural events, festivals etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • VAT loans • Payroll loans 	<ul style="list-style-type: none"> • Standardized guarantees for enterprises • Payment of the frozen holiday funds • Lump sums for specific groups receiving social benefits • Wage subsidies for internships and students • Prolonged period on unemployment benefits • Increased access to sick leave benefits • Easier access to unemployment benefits for self employed • Tax free gift cards for restaurants, amusement parks, theatres and museums etc
Finland	<ul style="list-style-type: none"> • Temporary unemployment benefits for self-employed persons • Grants to the self-employed, including a lump-sum benefit for the self-employed with fixed costs • Support for catering companies • Event guarantee for businesses that were forced to cancel cultural events, festivals etc. • Fixed cost compensation for companies with a revenue loss of over 30 pct. • Funding for business development in disruptive circumstances 	<ul style="list-style-type: none"> • State-guaranteed loans 	<ul style="list-style-type: none"> • Reform of the unemployment benefits • Temporary financial assistance due to an epidemic outbreak: Minimum sickness allowance scheme, including unpaid leave for taking care of child(ren) and quarantine • Reduction of pension contributions
Sverige	<ul style="list-style-type: none"> • Scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by the coronavirus outbreak • Short term wage compensation scheme - Benefit for self-employed belonging to an at-risk group of falling seriously ill with COVID-19 • Benefit for employees belonging to an at-risk group of falling seriously ill with COVID-19 • Benefit for those who have to refrain from working in order to protect a close relative belonging to an at-risk group from catching COVID-19 • Compensation for the cost of sick pay 	<ul style="list-style-type: none"> • Vat loans 	<ul style="list-style-type: none"> • Temporarily suspension of the deduction from sick pay • Temporary additional payments for families - with housing allowance • Benefit for taking care of a sick child • Temporarily raise of the jobseeker's allowance • Compensation if your child's school or day-care closes • Temporarily raised ceiling in the unemployment insurance fund from day 101 • Temporarily changed membership conditions for the unemployment insurance fund - one membership month is counted as four • Temporary reliefs in working conditions and a temporary minimum level for the basic amount • Temporary increase in income-related compensation • Abolished ceiling regarding tax-free amounts in study grants • Disease carrier allowance

Kilde: SSB m fl., (2022)

Rapporten understreker at selv om alle landene innførte noen av de samme type ordningene så har kravene, dekningen og periodene vært svært ulike og gjør det derfor ikke mulig å sammenligne tall direkte. Tallene bør derfor tolkes og brukes med forsiktighet, men tabellen under gjengir de estimerte totalbeløpene fra hovedstøtteordningene.

Tabell 8.3 Estimerte totalbeløp for støtteordninger for virksomheter

Government support. March 2020-September 2021				
	Amount granted and registered (million EURO)	Amount granted and registered as share of GDP 2020	Top-3 of the activities (NACE Rev 2.1) that received the largest amounts	Remarks
Denmark	6,238	2.0 per cent	56.10 Restaurants and mobile food service activities 55.10 Hotels and similar accommodation 56.30 Beverage serving activities	The amount only covers the three general compensation schemes concerning salary compensation, lost turnover and fixed costs.
Finland	2,142	0.9 per cent	56.10 Restaurants and mobile food service activities 55.10 Hotels and similar accommodation 62.01 Computer programming activities	The compensation for self-employed and freelancers is not included. This is around 94.3 million euros (rough estimate). One of the first major support schemes introduced in Finland was the 'Funding for business development in disruptive circumstances' which was not directly aimed at most affected industries but for RDI activities that help businesses adjust for the market disturbances. This had a major effect on the top supported activities in Finland.
Iceland	428	2,3 per cent	55.10 Hotels and similar accommodation 56.10 Restaurants and mobile food service activities 51.10 Passenger air transport	The amount does not include quarantine payments, which is about 1 per cent of the total amount.
Norway	21,645 <i>incl. Q4 2021</i>	NA	NA	So far, it has been estimated that COVID-19-related financial measures will cost 12,944 million in 2020, 8,701 million in 2021, and 2,639 in 2022. All these numbers are in 2022-prices, and include adopted and proposed measures. Loan transactions and guarantee authorizations etc. are not included in the table. The durations of the support schemes vary.
Sweden	9,600	2,0 per cent	56.10 Restaurants and mobile food service activities 70.22 Business and other management consultancy activities 71.12 Engineering activities and related technical consultancy	The total amount reflects the total pandemic support such as lost turnover, compensation for rent, support to the cultural sector, support to sports and local clubs, compensation for sick pay, and wage support.

Kilde: SSB m fl., (2022)

Hovedresultatene fra rapporten viser at fra mars 2020 til september 2021 brukte fire av de fem nordiske landene mellom 0,9 og 2,3 prosent av deres BNP i 2020 på covid-19 kompensasjonsordninger til bedrifter. Norge har gitt de klart største utbetalingene i sum.

Videre vises det ytterligere detaljer i vedlegget som er gjengitt her:

Tabell 8.4 Kompensasjonsordninger for private virksomheter. Mars 20 – september 21

Table A2. Private business compensation schemes. March 2020-September 2021

	Amount granted and registered (million EURO)	Total no. of supported enterprises	Amount per enterprise	No. of supported enterprises in 2020	Total no. of active enterprises in 2020	Supported enterprises as share of total no. of enterprises in 2020	No. of supported employees	Total no. of employees in 2020	Supported employees as share of total no. of employees in 2020	GDP 2020 (billion EURO)	Amount granted and registered as share of GDP 2020
Denmark	6,238	102,000	61,159	98,500	350,000	28 per cent	347,000	1,806,000	19 per cent	313	2.0 per cent
Finland	2,142	57,127	37,495	45,142	368,949	12 per cent	770,559	1,503,663	51 per cent	236	0.9 per cent
Iceland	428	10,774	NA	6,057	35,000	17 per cent	NA	NA	NA	19	2.3 per cent
Norway	21,645 incl. Q4 2021	75,000	NA	NA	NA	NA	395,000	NA	NA	NA	NA
Sweden	2,951	162,453	18,166	146,749	271,872	54 per cent	2,826,490	4,885 547	58 per cent	476	2,0 per cent

Kilde: SSB m fl., (2022)

Sverige støttet flest bedrifter (ca 162 000) og ansatte (ca 2,8 millioner). I de andre nordiske landene var det over 200 000 bedrifter som fikk støtte av ordningene, Danmark 102 000, Finland 57 000 og Norge 75 000.

8.1.2 Finanspolitiske tiltak

Tabell 7.5 viser overordnet hvor mange prosent av BNP de fire nordiske landene brukte på ulike støtteordninger.

Tabell 8.5 Finanspolitiske tiltak som prosent av landets BNP i 2020

	Percent of GDP			
	Denmark	Finland	Norway	Sweden
Additional spending or foregone revenue	3.4	4.8	7.4	4.2
Accel. Spending, deferred revenue	13.7	0.2		6.7
Equity, loans, asset purchase	12.1	0.5	2.0	0.2
Guarantees	3.5	5.2	2.6	5.0
Quasi-fiscal operations		1.7		

Notes: For Denmark the uptake of tax deferrals is 8.9 and of loans to firms and guarantees 0.74. For Sweden the uptake of deferred revenue is 0.94. Norwegian data groups together additional spending groups and tax deferrals. Actual uptake is also lower in Norway, but exact information is not available. Source: IMF Covid-19 measures data base (2021).

Kilde: Andersen m fl. (2022)

I følge rapporten [The Nordics during the first phases of COVID-19](#) kan det se ut som de nordiske landene har brukt mindre på støtteordninger målt i prosent av BNP, enn andre industriland.

Videre gjengir vi tabellene fra vedlegget i [Economic consequences of the pandemic – The Nordic countries](#) som gir innsyn i de offentlige utgiftene og detaljene for skjønnsmessig finanspolitiske tiltak de ulike landene.

I.a. Denmark

	DKK bn.
Additional spending	
grants to businesses	35.8
employment support and unemployment benefits	30.8
boosting business activity	9.6
consumption support to households	2.2
upskilling and education	1.1
Accelerated Spending and deferred revenues	
advance payments of tax credits	1.0
tax deferrals	317.8
Equity injections, asset purchases, loans	
government interest free loans	264.0
equity injections and asset purchases	18.0
SAS recapitalization by Danish govt	3.8
Danish recapitalization fund	10.0
The Danish Growth Fund (for SMEs or smaller midcaps)	3.0
equity to start-ups	1.2
Guarantees	82.2

Source: IMF Covid 19 measures data base (2021).

I.b. Finland

	Eur bn.
Additional health and related spending	
health and social services, equipment, research and other spending on covid	4.0
Additional spending	
support for enterprises	4
extension of unemployment security, wait-off elimination	0.7
extension of social benefits, spending on children, the young and the elderly	0.5
investment projects	0.4
R&D&I, competence and well-being	0.4
Deferred revenue	
easing of taxes, lowering interest payments and pension contributions	1.6
Equity injections, asset purchases	
capital injections, investment	0.9
capital arrangement for state-owned companies	0.3
Guarantees	
Finnvera, Business Finland authorizations	10.3
guarantees to Finnair financing needs	0.5
other guarantees to business activities	1.4
Quasi-fiscal operations	
State Pension fund investment to comm. paper	1.0
Bank of Finland investment to comm. paper	1.0
authorizations to Financial Stability Fund to meet obligations to meet deposit guarantee	2.0

Source: IMF Covid-19 measures data base (2021).

I.c. Norway

	NOK bn.
Additional health and related spending	79
Additional spending	
grants to businesses	104
support to households	39
culture, sports, NGOs	10
Equity injections, asset purchases	
equity injections, asset purchases, loans	60
funding for corporate bond purchases	50
funding for innovation, grant to Avinor etc.	9
Guarantees (on loans, deposits etc.)	
govt guarantee scheme for bank loans to SMEs	50
re-insurance of credit insurance providers	20
guarantees for aviation industry	6
loans package for tour operators	2

Source: The Ministry of Finance, National budget 2022; Revised National budget 2021; IMF Covid 19 measures data base (2021).

I.c. Sweden

	SKK bn.
Tax reductions	
reduced employers' social security contributions, temporary income tax deduction	36.6
Expenditures	
compensation of employees, intermediate consumption and changes in inventories	3.3
subsidies, expenditure, other than furlough schemes	52.7
furlough schemes (and similar such as short-time labour schemes), expenditure	40.0
social benefits (other than social transfers in kind), other than furlough schemes	23.2
capital transfers, expenditure	6.7
other, excluding furlough schemes	82.3

Note: Only additional spending and tax reductions are shown.

Source: Data from Ministry of finance (2021).

8.1.3 Pengepolitiske tiltak

Før pandemien var styringsrenten for de nordiske landene rundt null, hvor unntaket var Norge med en styringsrente på 1,5 prosent. For å dempe fallet i økonomien initierte flere sentralbanker nye pengepolitiske tiltak hvor Riksbanken (Sverige) introduserte «new asset purchase program» tidlig i 2020. Norges Bank reduserte styringsrenten fra 1,5 prosent til null og ga bankene spesielle lån og likviditetsstøtte, se omtale i kapittel 7. Danmark hadde noe mindre handlingsrom ettersom de har låst valutakurs til euro, men ga bankene kredittstøtte. Finland styres av den Europeiske sentralbanken. Detaljene for pengepolitiske tiltak er gjengitt i Tekstboks 7.2 (vi utelater detaljene om Norge).

Tekstboks 8.2 Pengepolitiske tiltak i de nordiske landene

Danmark: “Swap lines and credit facility to banking sector were employed in March 2020 to avoid liquidity problems in the financial system and to avoid reductions bank lending to firms. In addition, the policy interest rate was increased slightly so that it reached a less negative level. The latter move was made to maintain the exchange rate of the Krona again the euro in its pegged level”.

- policy rate increased from -0.25 to -0.10 percent,
- Bilateral swap agreement between the US Federal Reserve and Danish National Bank amounting to 30 billion USD,
- EUR Swap line between the European Central Bank and Danish National Bank was reactivated and its amount was raised from 12 to 24 billion Eur,
- Credit facilities to the banking sector in the form of three-month loans against collateral and at variable interest rate that follows the rates of one-week loans.

Finland: «Finland is part of the Euro area, so nearly all monetary policy measures affecting the Finnish economy have been Euro-area wide. The European Central Bank (ECB) introduced a variety of measures designed to significantly ease monetary policy in response to the onset of the pandemic”.

- new asset purchase program PEPP (Pandemic emergency purchase program) of 1,850 billion eur designed to lower costs of borrowing and increase lending in the Euro area economy,
- forward guidance about maintaining low policy interest rates,
- several changes in existing long-term refinancing programs (TLTRO’s), a new pandemic emergency long-term refinancing program and easing of lending conditions,
- measures to support short-term liquidity of banks and money market activities,
- international liquidity support through currency swap lines

Sverige: “The monetary policy regime of Sweden is based on floating krona and inflation targeting in the economy.³⁸ However, since 2014 the policy interest rate has been zero or negative, so that in the period from 2014 monetary policy has been based on unconventional policies. The latter are broadly similar with corresponding policies in other countries. With the onset of the covid crisis existing unconventional policies were continued and new large-scale asset purchases, new liquidity provision and other support programs were introduced”.

- Asset purchase programs for specified assets, treasury bills, covered bonds, corporate bonds, municipal bonds, and commercial paper,
- lending operations (against collateral) to banks, increases of liquidity in domestic currency and in US dollars,
- relaxation of some conditions for loans,
- lower interest rates on loans

Kilde: Andersen m fl. (2022)

Vedlegg:

I dette vedlegget følger en komplett oversikt over alle relevante stortingsproposisjoner. For å se saksbehandlingen på Stortinget, følg lenken «Følg proposisjonen på Stortinget» på regjeringens side om dokumentet.

I tillegg gis det en liste over andre rapporter som omhandler koronapandemien.

A Statsbudsjettet 2020

Dato	Stortingsproposisjon
12.05.2020	Prop. 107 LS (2019–2020) - Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga
12.05.2020	Prop. 117 S (2019–2020) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020
27.11.2020	Prop. 56 S (2020–2021) - Ny saldering av statsbudsjettet 2020

B Statsbudsjettet 2021

Dato	Stortingsproposisjon
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - Statsbudsjettet (Gul bok)
07.10.2020	Prop. 1 LS (2020–2021) - Skatter, avgifter og toll 2021
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Kunnskapsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Landbruks- og matdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Helse- og omsorgsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Forsvarsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Kulturdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Barne- og familiedepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Justis- og beredskapsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - Svalbardbudsjettet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Olje- og energidepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Klima- og miljødepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Utenriksdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Samferdselsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Finansdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet
07.10.2020	Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) - Endring av Prop. 1 S (2020–2021) Statsbudsjettet 2021 (saldering)
11.05.2021	Prop. 194 LS (2020–2021) Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga m.m.
11.05.2021	Prop. 195 S (2020–2021) - Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021
03.12.2021	Prop. 36 S (2021–2022) - Ny saldering av statsbudsjettet 2021

C Statsbudsjettet 2022

Dato	Stortingsproposisjon
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - Statsbudsjettet (Gul bok)
12.10.2021	Prop. 1 LS (2021–2022) - Skatter, avgifter og toll 2022
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Klima- og miljødepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Justis- og beredskapsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Forsvarsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Kunnskapsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Landbruks- og matdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - Svalbardbudsjettet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Helse- og omsorgsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Kulturdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Samferdselsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Olje- og energidepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Arbeids- og sosialdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Utenriksdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Finansdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet
12.10.2021	Prop. 1 S (2021–2022) - For budsjettåret 2022 under Barne- og familiedepartementet
08.11.2021	Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) - Endring av Prop. 1 LS (2021 – 2022) Skatter, avgifter og toll 2022
08.11.2021	Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) - Endring av Prop. 1 S (2021–2022) Statsbudsjettet 2022
12.05.2022	Prop. 114 LS (2021–2022) - Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga m.m. og folketrygdloven (arbeidsavklaringspengar m.m.)
12.05.2022	Prop. 115 S (2021–2022) - Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022
02.12.2022	Prop. 33 S (2022–2023) Ny saldering av statsbudsjettet 2022

D Løpende proposisjoner

Her følger en liste over proposisjoner som er relevante for mandatet i denne rapporten, og som ikke er listet i de tidligere tabellene. Særlig viktige proposisjoner er **uthevet**.

Dato	Stortingsproposisjon
13.03.2020	Prop. 52 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
13.03.2020	Prop. 53 LS (2019–2020) - Endringer i skatteloven og skattebetalingsloven mv. (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
20.03.2020	Prop. 57 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
20.03.2020	Prop. 58 LS (2019–2020) - Lov om statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter, lov om Statens obligasjonsfond, lov om endringer i skattebetalingsloven og vedtak om endring i stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2020 (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
27.03.2020	Prop. 67 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet, samt endringer i skatter, avgifter og toll 2020 (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
27.03.2020	Prop. 68 L (2019–2020) - Endringer i verdipapirhandelloven (forskriftshjemmel om tilbudsprisen ved pliktig tilbud) og pakkereiseloven (forskriftshjemmel om forlengelse av frist for tilbakebetaling)
03.04.2020	Prop. 70 LS (2019–2020) - Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall, endringer i innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven, tjenestepensjonsloven og forsikringsavtaleloven (om håndtering av permitterte ansatte i private tjenestepensjonsordninger), skattebetalingsloven, vedtak om endring i stortingsvedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter og stortingsvedtak om totalisatoravgift (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
03.04.2020	Prop. 73 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
15.04.2020	Prop. 75 L (2019–2020) - Midlertidig lov om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven)
29.04.2020	Prop. 95 S (2019–2020) Nokre saker om luftfart, veg og post
12.05.2020	Prop. 105 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021
12.05.2020	Prop. 113 L (2019–2020) - Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven
20.05.2020	Prop. 116 L (2019–2020) Midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19
26.05.2020	Prop. 119 L (2019–2020) - Midlertidige endringer i kontantstøtteloven og barnetrygdloven (unntak for å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19)
29.05.2020	Prop. 125 L (2019–2020) Endringer i permitteringslønnsloven (oppheving av midlertidig arbeidsgiverperiode innført som følge av utbrudd av covid-19)
29.05.2020	Prop. 126 L (2019–2020) - Endringer i skatteloven (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Dato	Stortingsproposisjon
29.05.2020	Prop. 127 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
05.06.2020	Prop. 131 L (2019–2020) - Lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
21.09.2020	Prop. 140 L (2019–2020) - Endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
21.09.2020	Prop. 142 S (2019–2020) - Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
06.11.2020	Prop. 27 L (2020–2021) - Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (samleproposisjon høsten 2020)
10.11.2020	Prop. 31 L (2020–2021) - Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020
20.11.2020	Prop. 40 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Barne- og familiedepartementet
20.11.2020	Prop. 45 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Nærings- og fiskeridepartementet
20.11.2020	Prop. 48 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet
11.12.2020	Prop. 63 L (2020–2021) - Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet
15.01.2021	Prop. 72 LS (2020–2021) - Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)
22.01.2021	Prop. 75 S (2020–2021) - Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)
29.01.2021	Prop. 79 S (2020–2021) - Endringer i statsbudsjettet 2021 under Utenriksdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien)

Dato	Stortingsproposisjon
05.03.2021	Prop. 94 LS (2020–2021) - Endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) og endringer i statsbudsjettet 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)
12.03.2021	Prop. 93 LS (2020–2021) - Endringer i folketrygdloven (ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner) og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner og opprettelse av ordning for forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver)
26.03.2021	Prop. 107 S (2020–2021) - Endringer i statsbudsjettet 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet (risikoavlastning av garantier til Reisegarantifondet og forlengelse av omstillingsordningen)
26.03.2021	Prop. 127 L (2020–2021) - Endringer i folketrygdloven (fri utsettelse av foreldrepenger)
26.03.2021	Prop. 132 S (2020–2021) - Endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig ordning med feriepenger av dagpenger)
09.04.2021	Prop. 170 L (2020–2021) Endringer i folketrygdloven (adgang til å ta opplæring og utdanning med dagpenger)
11.05.2021	Prop. 192 S (2020–2021) - Kommuneproposisjonen 2022
21.05.2021	Prop. 202 S (2020–2021) - Endringer i statsbudsjettet 2021 under Helse- og omsorgsdepartementet for å dekke økte kostnader til koronasertifikat, under Justis- og beredskapsdepartementet om endringer i karantenehotellordningen, under Nærings- og fiskeridepartementet for å dekke kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft
22.10.2021	Prop. 7 LS (2021–2022) - Midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger)
26.11.2021	Prop. 29 S (2021–2022) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Samferdselsdepartementet
07.01.2022	Prop. 48 LS (2021–2022) - Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2022 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger)
14.01.2022	Prop. 47 L (2021–2022) - Lov om lønnsstøtte (økonomiske tiltak i møte med pandemien)
14.01.2022	Prop. 49 L (2021–2022) - Endringer i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 (økonomiske tiltak i møte med pandemien: midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall)
14.01.2022	Prop. 51 S (2021–2022) - Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien og ekstraordinære strømavgifter)

Dato	Stortingsproposisjon
08.04.2022	Prop. 87 L (2021–2022) Endringer i sosialtjenesteloven og arbeidsmiljøloven (statsforvalterens tilsynsvirksomhet, økonomisk stønad, forskriftshjemmel, m.m.)
12.05.2022	Prop. 110 S (2021–2022) - Kommuneproposisjonen 2023
30.09.2022	Prop. 142 S (2021–2022) - Endringer i statsbudsjettet 2022 under Utenriksdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Forsvarsdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med krigen i Ukraina og ekstraordinære strømutgifter mv.)
25.11.2022	Prop. 23 S (2022–2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kommunal- og distriktsdepartementet

E Rapporter om koronapandemien

Her følger et utvalg rapporter som er skrevet om de økonomiske tiltakene i forbindelse med koronapandemien.

Navn
Delrapport fra arbeidsgruppen som skal kartlegge økonomiske konsekvenser av covid-19- situasjonen for kommunesektoren
Rapport: Kompensasjonsordningen for idrett og frivillighet i forbindelse med covid-19
Sluttrapport for 2020 om økonomiske konsekvenser av covid-19-situasjonen for kommunesektoren
Delrapporter om pandemiens konsekvenser for kulturlivet
Sluttrapport for 2021 om økonomiske konsekvenser av covid-19- situasjonen for kommunesektoren
Samfunnsøkonomiske vurderinger av smitteverntiltak: Holden-IV (covid-19) - Delleveranse 1
Samfunnsøkonomiske vurderinger av smitteverntiltak Holden-IV (covid-19) Hovedrapport
Sluttrapport for første halvår 2022 om økonomiske konsekvenser av covid-19-situasjonen for kommunesektoren
NOU 2021: 6 - Myndighetenes håndtering av koronapandemien
NOU 2022: 5 - Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2
NOU 2021: 4 - Norge mot 2025
Samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak - covid-19 - første rapport
Samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak - covid-19 - andre rapport
Samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak - Tvungen ferie i desember - Virkninger på norsk økonomi
Samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak - Tredje rapport, del 1
Samfunnsøkonomiske vurderinger av smitteverntiltak - Tredje rapport - del 2
Covid-19 – Analyse av økonomiske tiltak, insentiver for vekst og omstilling
Økonomisk utvikling gjennom Covid-19: En oppdatert sammenligning av Norge, Sverige og Danmark
Rapporter fra Kulturrådet
VURDERING AV TILTAK FOR KULTURNÆRINGEN UNDER KORONAKRISEN
NOU 2022: 20 - Et helhetlig skattesystem (boks 5.1)
Bidrar Korona-krisepakken til rettferdig miljøomstilling?
Evaluering av Utdanningsløftet 2020 : Tiltakene rettet mot videregående opplæring
Økonomien i kultursektoren og kulturpolitikken rolle under koronapandemien
Riksrevisjonens undersøkelse av søknadsbaserte tilskudd i møte med virusutbruddet i 2020 (Dokument 3:10 (2020–2021))

Vista Analyse AS
Meltzers gate 4
0257 Oslo

post@vista-analyse.no
vista-analyse.no